

Verslag van de openbare vergadering van de raad van de gemeente Bunnik, gehouden op 23 september 2021 om 21.00 uur in de raadzaal van het gemeentehuis, Singelpark 1 te Odijk.

Aanwezig:

de heer R. van Bennekom
mevrouw H. Khairouni
de heer T.T. van den Berg
de heer K.A.G.M. van Gulik
de heer R.E. Hallo
de heer C.J. Kool
de heer F.C.M. Pouw
mevrouw A.A. van der Stijl
mevrouw I.C.H. Suijker-van Werkhoven
mevrouw W. Toersen
mevrouw I. Verhoef
de heer L.N. Vernie
de heer A.W. Viskil
mevrouw H.J. Visser
mevrouw A.R.H. Webbink
mevrouw W. Zuidweg

voorzitter
griffier
De Liberalen
Perspectief 21
Bunniks Belang
CDA
De Liberalen
Bunniks Belang
De Liberalen
De Liberalen
Perspectief 21
CDA
Bunniks Belang
CDA
Perspectief 21
Perspectief 21

Voorts aanwezig:

mevrouw A.J. Dekker
de heer P.B.M. Heijmerink
de heer J.C.H. Rensen

wethouder
wethouder
wethouder

Afwezig:

mevrouw J.M. Huijsman-Hartkamp
de heer P. Lakerveld
de heer J. Sterk

CDA
CDA
Perspectief 21

1. Opening en voorstemmer

De **voorzitter** opent de vergadering om 21.02 uur. Hij is erg blij dat allen weer fysiek aanwezig zijn in de raadzaal. Er is lange tijd digitaal vergaderd, maar dit is veel prettiger. Er is veel meer interactie, zoals het hoort te zijn. Hij hoopt dat het een goede vergadering wordt.

Hij heeft bericht van verhindering ontvangen van mevrouw Huijsman en de heren Lakerveld en Sterk. Dat betekent dat een quorum aanwezig is. De publieke tribune is nog gesloten omdat daar geen anderhalve meter afstand kan worden gehouden. Hij heet allen van harte welkom, met name de kijkers en luisteraars die deze vergadering volgen via de livestream op de website of Slotstad Radio.

Hij spreekt een in memoriam uit voor Nora Köster, voormalig raadslid en wethouder, die is overleden. Hij verzoekt allen te gaan staan.

Nora Köster was van 1970 tot 1974 lid van de gemeenteraad van Bunnik. In 1978 werd ze opnieuw raadslid en bleef dat tot 1986 aanvankelijk als fractievoorzitter van de VVD en later, vanaf 1982, als wethouder. Dat was in de tijd van het monisme: men bleef wethouder en raadslid.

Niet alleen in het gemeentehuis, maar ook daarbuiten was Nora Köster betrokken bij tal van maatschappelijke initiatieven in Bunnik en daarbuiten. Hij noemt er een. Zij was een van de initiatiefnemers voor de restauratie van de molen in Werkhoven. Haar man Maarten vertelde dat Nora eigenlijk niets met molens en het molenaarsvak had. Ze vond het wel mooi en ze kon

heel goed organiseren en wist vooral hoe ze aan de benodigde middelen moest komen. Dat was haar tak van sport. Met groot resultaat: de Stichting Korenmolen Werkhoven realiseerde de restauratie van de molen. Vanaf 1994 draait de molen Rijn en Weert weer op volle sterkte en is onderdeel van de skyline van Werkhoven.

Ook bij tal van andere initiatieven was Nora actief, of het nu in de buurt was, in de gemeente of daarbuiten. Die inzet en wijsheid is niet onopgemerkt gebleven. Zij werd in 1998 koninklijk onderscheiden met haar benoeming tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau.

Nora Köster overleed op 26 juli 2021. Hij vraagt allen een moment van stilte in acht te nemen om haar te gedenken.

Er worden enkele momenten van stilte in acht genomen.

De **voorzitter** deelt mee dat oud-raadslid Rens van den Boom vorige week is overleden en deze week was de uitvaart. Spreker heeft nog geen contact gehad met de familie om ze wat rust te gunnen in de rollercoaster waarin ze ongetwijfeld zijn terechtgekomen.

Hij gaat over tot de orde van de vergadering. Mocht het komen tot een hoofdelijke stemming, dan is als voorstemmer gekozen nummer 7, de heer Pouw.

2. **Vaststelling agenda** **21-061**

De **voorzitter** wijst op het voorstel van de Agendacommissie en stelt vast dat allen instemmen met de agenda.

Debatpunt

3. **Aanbod RES U16** **21-055**

De **voorzitter** memoreert dat in het Open Huis tweemaal uitgebreid is gesproken over het aanbod RES U16 en men heeft veel input vanuit de samenleving gekregen. Vanavond is het vooral zaak om tot besluitvorming te komen. Er zijn twee amendementen aangekondigd en een motie.

Mevrouw **Visser** stelt dat de raad zich vanavond uitspreekt over de RES 1.0 en een besluit neemt: een grote verantwoordelijkheid voor de raad.

Voor een goede en zorgvuldige besluitvorming kijkt zij graag eerst naar de grondslag van het besluit. Wat is de context? Veel besluiten hebben voor sommige mensen of groepen mensen voor- of nadelen. Hoe worden deze gewogen? Hoe zit het bestuurlijke proces in elkaar?

Bij de RES is het startpunt de Klimaatwet. Allen moeten aan de slag om minder CO₂ uit te stoten om de wereldwijde stijging van de temperatuur zo veel mogelijk te voorkomen. In de regio's wordt gekeken naar ieders aandeel. Bunnik heeft in de concept-RES uitgesproken een bijdrage te leveren door zich te verbinden aan het regionale bod van de U16. Dit is de tweede pijler die de grondslag is voor dit besluit. De concept-RES is door de raad van Bunnik vastgesteld. Een derde grondslag is het collegeprogramma waarin de ambities zijn genoemd.

In de stukken van de RES staat dat de raad over dit soort ruimtelijke opgaven gaat en besluiten neemt. Maar de raad heeft het collegeprogramma niet vastgesteld. Dat is meestal geen probleem, want men gaat vaak gelijk op. Maar nu was het CDA wat meer op haar hoede.

De RES is in de U16 besproken en opgesteld onder verantwoordelijkheid van de verschillende colleges. In het deel dat Zeist heeft opgeleverd voor bijlage 1: 'Verdieping hoofdstuk elektriciteit: lokale zoekprocessen', staat: "De gemeenteraad heeft in oktober 2020 ingestemd met de Aanpak duurzame elektriciteit in Zeist tot 2030. Hiermee is zowel de beleidsvisie zonnevelden vastgesteld, als besloten tot het uitvoeren van een nadere verkenning en maken van een gebiedsvisie voor de A12/spoorzone." Op dat laatste komt zij nog terug. Het gaat nu om de zin dat 'de raad van Zeist dit besluit heeft genomen'.

Het CDA heeft moeite met het stuk dat het college van Bunnik heeft ingeleverd bij de RES. Er staat een paar keer dat de raad is geïnformeerd. Dat klopt. Er staat een zoeklocatie op de kaart, maar er staat ook dat die niet is meegenomen in de ambitie. Verwarrend. Er staat in dat de raad heeft besloten tot maximaal 40 ha zonnevelden tot 2022. Dat klopt helemaal. Er staat ook: "De gemeente Bunnik heeft een bijdrage van 53 ha zonneveld aan energieopwekking op

land." Dat is onbegrijpelijk. Feitelijk staat er nog geen zonnepaneel in een weiland en over het aantal van 53 ha heeft de raad geen besluit genomen. Het feit dat het veld, waar vorig jaar een vergunning voor is verleend, nog steeds in een aangepaste versie weer aan de raad moet worden voorgelegd, heeft alles te maken met onduidelijkheid over de regels, verkeerde inschatting van draagvlak bij omwonenden, gebreken bij het opstellen van de beleidsregels zoals bijvoorbeeld afspraken over de minimale tussenruimte tussen de velden. Dat vraagt om een goede evaluatie en daarna afspraken over hoe ermee wordt doorgegaan. Die evaluatie was toegezegd door het college, maar heeft nog steeds niet plaatsgevonden.

Rondom de windenergie gebeurt veel. Het tweede document met de titel 'bijlage 1' – wat overigens verwarrend is – is uit 2019 en heet 'Procedures voor windenergie'. Dat is intussen achterhaald. Er is veel informatie losgekomen en er zijn veel ervaringen beschikbaar gekomen die maken dat inwoners bezorgd zijn over de effecten van windenergie. Het belang van de inwoners ten opzichte van een groter algemeen belang, zoals de klimaatmaatregelen, wil het CDA zeer zorgvuldig afwegen. Dus alle redenen om zeer zorgvuldig te werk te gaan. Het CDA wil dat de raad niet via dit soort regionaal vormgegeven processen besluiten neemt, want ze zijn niet goed te doorgronden. Het CDA kan niet akkoord gaan met de inhoud van een deel van de RES en de besluiten die zijn voorgelegd door het college.

De volgorde die het college voorstelt om eerst onderzoek te doen naar een zoekgebied, vindt het CDA niet oké. Het CDA wil eerst afspraken maken over kaders zodat die over de kaart van Bunnik kunnen worden gelegd. Het is goed mogelijk dat het genoemde zoekgebied in het Waterliniegebied met het werelderfgoedstatus al vlot afvalt. Zij heeft vandaag een brief ontvangen van agrariërs in Werkhoven die kansen zien. Het CDA wil dit integraal bekijken. Naar aanleiding van de brief van de Werkhovense agrariërs geeft zij aan eerder te hebben begrepen dat die locatie op problemen stuitte omdat het gevolgen had voor inwoners van het Gooi. Kan de wethouder uitleggen hoe dat zich verhoudt tot het feit dat Zeist aan de inwoners van Odijk weinig boodschap lijkt te hebben? Is er een onderlinge afspraak gemaakt in de RES over hoe met elkaar om te gaan? Kan iedere gemeente zelf haar gang gaan? Wat zijn de mores in de U16 daaromtrent?

In de RES wordt erg veel nadruk gelegd op de ruimtelijke inpassing van de windmolens. Gezondheid en hinder lijken ondergeschikt. De locatie waarvoor nu is gekozen, komt voort uit een combinatie van uitspraken uit de RES, zoals 'langs infrastructuur werken' en participatie van inwoners. De raad dient dat te wegen als een serieus advies maar hoort uiteindelijk zelf de keuze te maken en het besluit te nemen. Door Bunniks Belang is een motie rondgezonden over het opstellen van die kaders. Zij komt daar nog op terug.

Het CDA heeft haar bezwaren verwerkt in een amendement. Daaruit zou kunnen worden opgemaakt dat het CDA de energietransitie wil trainen, maar die conclusie mag niet worden getrokken. Als de uitleg over de achtergrond onvoldoende is, hoort zij dat wel. De raad heeft geen relatie met de U16, dus de raad kan niet anders dan dit meegeven aan het college richting de U16. Het CDA zal zich inzetten om de bijdrage aan het regionale bod te leveren, maar de uitwerking is nog niet rond. Er wordt nog voortdurend geactualiseerd en bijgesteld, dus dat zal ongetwijfeld een vervolgproces worden. De raad heeft er niet voor gekozen de tekst daar op deze manier aangeleverd te krijgen. Het CDA is teleurgesteld in het college dat dat op deze manier heeft plaatsgevonden.

Zij dient, mede namens De Liberalen en Bunniks Belang, het volgende amendement in:

Amendement, ingediend door CDA, De Liberalen en Bunniks Belang: 'Regionale Energiestrategie 1.0'

"De raad van de gemeente Bunnik, in vergadering bijeen op 23 september 2021;

overwegende dat:

1. door de gemeenteraad van Bunnik geen expliciete besluitvorming heeft plaatsgevonden over kaders en een eventuele locatie voor windenergie;
2. het vigerende beleid voor zonnenvelden in Bunnik uitgaat van een plafond van 40 ha voor deze raadsperiode;

stellen ondergetekenden het volgende amendement voor:

gevraagde beslissing:

1. de Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 vast te stellen, inclusief de bijlagen 1, 4, 5, 6, 7, 8, 12 en het college op te dragen hier uitvoering aan te geven in regionaal verband;

2. nader onderzoek uit te voeren naar de mogelijke inpassing van windenergie in het zoekgebied nabij de infrastructuur van A12 en het spoor, gelegen in het gebied tussen woonkernen Houten, Utrecht en Bunnik;
3. het plafond voor te realiseren zonnevelden vast te stellen op 70 ha in 2030 in aansluiting op het vastgestelde plafond van 40 ha tot 2022 in het zonneveldenbeleid van Bunnik;

geheel te laten vervallen en te vervangen door:

gevraagde beslissing:

Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 vast te stellen, inclusief de bijlagen 1, 4, 5, 6, 7, 8, en 12 met die restrictie dat in deze documenten het zoekgebied voor wind in Bunnik wordt verwijderd en het genoemde plafond van 53 ha aan zonnevelden pas wordt besproken afhankelijk van de uitkomst van de evaluatie door de raad van het huidige zonneveldenbeleid.

Toelichting:

- de ondertekenaars en hun fracties onderkennen de noodzaak en urgentie van de energietransitie;
- de ondertekenaars en hun fracties onderkennen ook de wenselijkheid van de vaststelling van een goede RES 1.0 voor de gemeente Bunnik;
- de energietransitie dient met zorg voor gezondheid en natuur plaats te vinden;
- de gemeenteraad heeft nog geen besluit genomen over de voorwaarden en kaders waarbinnen windenergie in de gemeente Bunnik mogelijk is;
- de gemeenteraad wil eerst in gesprek over deze voorwaarden, op basis van onderzoek naar o.a. geluid, gezondheid, natuur en ruimte;
- tijdens het participatieproces zijn zorgen geuit door inwoners over effecten van windmolens in Bunnik;
- deze tussenstap heeft mede als doel om gehoor te geven aan de verschillende zorgen en behoefte van een brede groep belanghebbenden en om geen onaanvaardbare risico's te lopen;
- het opstellen van kaders voor windenergie in Bunnik en de daarop volgende besluitvorming door de raad moet eerst plaatsvinden voordat er gericht gekeken kan worden naar een zoekgebied;
- voor wat betreft het plafond voor zonnevelden zijn ondertekenaars van mening dat, zoals in de raad is afgesproken, eerst evaluatie van de huidige beleidsregels dient plaats te vinden en dat daarin ook de raadsbreed aangenomen motie over het zonnelint moet worden meegenomen, alsmede een onderzoek naar de aanbevelingen van het Urgenda-rapport voor zonne-energie, zoals zon op dak."

De **voorzitter** laat weten dat het amendement op de website is terug te vinden. Hij vraagt de heer Van der Wel de ondertekenaars het amendement te laten ondertekenen, waarna het amendement onderdeel uitmaakt van de beraadslagingen als amendement 1.

De heer **Hallo** memoreert dat dit onderwerp al uitvoerig is besproken in meerdere vergaderingen, waaronder recent tweemaal in het Open Huis. Er zijn veel insprekers geweest en veel brieven ontvangen wat toont hoe belangrijk dit onderwerp is voor de bewoners.

Deze week staat in 't Groentje dat de inwoners en insprekers zich niet gehoord voelen. Dat geldt niet voor Bunniks Belang. Bunniks Belang heeft de inwoners zeker gehoord. Sterker nog: Bunniks Belang is van meet af aan kritisch over de RES geweest. Bij het eerste Open Huis over de RES, 18 maanden geleden, noemde Bunniks Belang de RES een productieplan en geen CO₂-reductieplan. Het tegengaan van klimaatverandering vereist juist reductie in CO₂-uitstoot. Begin 2021 heeft hij in zijn raadspraatcolumn in 't Groentje vraagtekens gezet bij de keuze voor grote windmolens op land dichtbij woningen en voor een koerscorrectie gepleit. Gedurende dit jaar heeft Bunniks Belang keer op keer aangedrongen op het maken van kaders en beleidsregels voor windenergie in de gemeente. Vandaag opnieuw, want Bunniks Belang dient met De Liberalen en het CDA een motie daarover in.

Waar staat Bunniks Belang nu? Bunniks Belang staat achter het zojuist ingediende amendement 1 om een RES-bod te doen in lijn met wat in deze raad is besproken en besloten. Dus: geen zoekgebied voor wind voordat er kaders voor wind zijn en geen verhoging van het plafond voor zonnevelden voordat de raad de evaluatie heeft van de regels voor zonnevelden. Mevrouw Visser heeft zojuist allerlei redenen hiervoor gegeven die hij niet gaat herhalen.

Bunniks Belang dient een motie in om de oproep voor het maken van regels voor wind kracht bij te zetten. Dus: luisteren.

Bunniks Belang heeft ook geluisterd naar de bewoners die de urgentie van de klimaatcrisis onderstrepen. Uiteraard: niets doen is geen optie. Bunniks Belang stelt juist voor om veel te doen, sneller en effectiever: meer zon op dak, meer daken voor zon creëren (bijvoorbeeld boven parkeerterreinen en fruitteelt), langs infrastructuur (bijvoorbeeld met een zonneline) en intensivering van de inzet op besparen in de woningen en gebouwen, maar ook met de stimulering van duurzame mobiliteit en andere stappen die niet in de RES voorkomen.

Luisteren is niet alleen iets voor de raad. In het vorige Open Huis hierover heeft hij de portefeuillehouder gevraagd krachtiger bij Zeist aan te geven hoe groot de zorgen zijn in Bunnik over een zoekgebied in de groene driehoek. De raad is verteld dat de meerwaarde van de RES is dat deze het mogelijk maakt om optimaal onderling tot locatiekeuzes voor duurzame energieopwekking te komen. Dan is het op de gemeentegrens plaatsen van grote windturbines, die nooit door de raad van Bunnik zouden zijn toegestaan, het tegenovergestelde van wat de RES beoogt. Vorige week heeft de portefeuillehouder in een andere discussie aangegeven dat hij de oproep niet goed had begrepen. Wat gaat de portefeuillehouder doen om ervoor te zorgen dat Zeist dit zoekgebied schrapt of op zijn minst dat de zorgen vanuit Bunnik goed en met kracht overkomen?

Tot slot de motie 'Beleidsregels wind in Bunnik'. De uitspraak van de Raad van State eind juni is nog meer reden voor de gemeente om werk te maken van het opstellen van kaders voor windenergie. Bunniks Belang ziet ruimte voor toekomstige technologische ontwikkelingen: veel kleinere turbines, bijvoorbeeld langs snelwegen. Bunniks Belang ziet echter geen ruimte voor windenergie die hinder en overlast in overmaat geeft, maar hij loopt vooruit op een discussie die nog niet is gevoerd. De raad dient hierover in debat te gaan en een eigen op Bunnik toegesneden toetsingskader te bepalen.

Hij dient, mede namens De Liberalen en CDA, motie: 'Beleidsregels wind in Bunnik' in.

Motie, ingediend door Bunniks Belang, De Liberalen en CDA: 'Beleidsregels wind in Bunnik'

"De raad van de gemeente Bunnik, in vergadering bijeen op 23 september 2021;

constaterende dat:

- de ondertekenaars en hun fracties de noodzaak en urgentie van de energietransitie onderkennen;
- de gemeente Bunnik een doelstelling van 10% duurzame energie-opwek in deze raadsperiode kent;
- de raad in april 2019 beleidsregels zonnevelden heeft vastgesteld, maar tot op heden nog geen beleidsregels wind in Bunnik;
- volgens een recente uitspraak van de Raad van State mogen – zolang het kabinet geen extra onderzoek doet naar de milieueffecten – de landelijke normen, die onder meer bepalen hoeveel geluid een windmolen mag maken en hoeveel licht deze mag weerkaatsen, niet worden toegepast, maar staat het gemeenten vrij eigen beleidsregels wind op te stellen;
- het college al wel mogelijkheden in een zoekgebied wilde gaan onderzoeken, terwijl de raad zich nog niet heeft uitgesproken over beleidsregels wind in Bunnik;
- beleidsregels wind juist nodig zijn om de parameters voor mogelijk onderzoek te kunnen definiëren;
- het belangrijk is dat de raad – al dan niet naar aanleiding van een initiatiefvoorstel – binnen afzienbare tijd alsnog een besluit kan nemen over beleidsregels wind in Bunnik;
- die beleidsregels onder andere duidelijke bescherming moeten bieden tegen hinder van geluidsoverlast en slagschaduw, en bescherming moeten bieden voor fysieke en mentale gezondheid van de inwoners en voor natuur en landschap;
- bij het opstellen van die beleidsregels wordt aangeraden
 - a. gebruik te maken van ervaringen in omringende landen;
 - b. toepassing van relevante regels uit omringende landen te overwegen;
 - c. het voorzorgsbeginsel toe te passen, en;
 - d. rekening te houden met de zorgen die tijdens het participatieproces voor RES 1.0, door insprekers en middels een petitie zijn geuit door inwoners over effecten van windmolens in Bunnik;

roept het college op:

- 'Beleidsregels wind in Bunnik' zo spoedig mogelijk aan de raad te presenteren, met inachtneming van deze constatering, doch uiterlijk in het vierde kwartaal (Q4);

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter** meldt dat de motie op de website staat. De heer Van der Wel laat de motie ondertekenen waarna deze als motie 1 onderdeel uitmaakt van de beraadslagingen.

Mevrouw **Webbink** memoreert dat op 9 september jl. een Open Huis is gehouden over de Regionale Energiestrategie en daarvoor nog een. Het onderwerp leeft, want er waren veel insprekers. Dat is goed, want het klimaatprobleem waar men voor staat vraagt een hele grote transformatie de komende twintig jaar. Dat betekent iets voor eenieder en zal impact hebben op ieders omgeving om de wereld, ons land en ons dorp beter leefbaar te maken. Want het moet dringend anders.

Er zijn zorgen geuit waarnaar moet worden geluisterd en waarmee zorgvuldig moet worden omgegaan. Maar er is ook hoop geuit dat de gemeente haar verantwoordelijkheid neemt. De woorden van Gijsje Robbie uit Odijk, 17 jaar, verwoorden dit misschien nog wel het beste. Zij kan nog niet stemmen, maar wilde wel haar stem laten horen voor haar toekomst. Ze zei: "Het gaat vanavond over (onderzoek naar) de bouw van windmolens in de gemeente Bunnik. En daarmee over de klimaatcrisis. Het is voor iedereen duidelijk dat we iets aan de klimaatcrisis moeten doen. En dat is nu juist het probleem: iedereen weet het, maar niemand begint. Er is altijd van alles op tegen: de gezondheid, de veiligheid, slecht voor de vogels en insecten, het historisch landschap, uw nachtrust.

Ik wil u erop wijzen dat er geen tijd is om over deze dingen te twijfelen. Als we niet met zijn allen ingrijpen, dan zijn er straks geen vogels meer. Dan kunnen we ons mooie historische landschap alleen onderwater bekijken. En persoonlijk lig ik 's nachts wakker omdat ik me zorgen maak over de toekomst.

Natuurlijk zijn er negatieve kanten, maar niets is erger dan de gevolgen als we niets doen; onze eigen wereld kwijtraken. De wetenschap is het er bijna unaniem over eens dat windenergie een van de snelste, schoonste, makkelijkste en grootste manieren is om de toekomst te redden. We kunnen deze onuitputtelijke en groene bron niet weggijken.

Er is geen twijfel over of we windmolens gaan bouwen. We kunnen beter kijken naar hoe en waar het het beste past. En daarom vind ik dat we daar sowieso naar moeten kijken en het dus nu moeten onderzoeken. Natuurlijk zijn alle argumenten van mijn voorgangers misschien wel waar, daarom gaan we ze onderzoeken met deze aspecten in ons achterhoofd. Ja, de overheid loopt achter met de plannen voor groene energie. Maar dat betekent juist dat wij alles zouden moeten doen en inzetten om te laten zien dat wij onze gemeente niet door de gevolgen van de klimaatcrisis zien wegwijnen.

Ik sta hier omdat ik de verantwoordelijkheid voor mijn eigen toekomst wil nemen. En ik verwacht van jullie, en de hele gemeente Bunnik, deze verantwoordelijkheid ook te zien en te nemen, en er alles aan proberen te doen om de toekomst van mij, jullie kinderen en onze kleinkinderen zo leefbaar mogelijk te maken. En dat kan niet zonder behulp van onze nieuwe windmolens."

Bij het vormen van een coalitie met De Liberalen heeft P21 zich hardgemaakt voor een aantal specifieke punten: naast betaalbare woningen bouwen ook het concreet opnemen van een doel om als gemeente Bunnik klimaatneutraal te zijn in 2040. Dat betekent als gemeente net zoveel duurzame energie opwekken als er wordt gebruikt. Deze opdracht is meegegeven aan het college, om hier plannen voor te maken voor Bunnik en mee te nemen in de regio. Een concrete stap daarin is 10% duurzame energie realiseren in deze periode. Dat wordt gedaan middels zonnevelden.

Wat verder nodig is om tot een klimaatneutraal Bunnik te komen, hebben de ambtenaren goed onderzocht. Hier heeft het college de raad herhaaldelijk over geïnformeerd via diverse informatienotities en informatiesessies, als onderdeel van de RES, maar bijvoorbeeld ook de omgevingsvisie. Daarin wordt namelijk met heldere taal beschreven dat de ambitie in Bunnik niet kan worden waargemaakt met zonne-energie alleen en dat onderzoek naar mogelijkheden voor wind nodig is. Er worden duidelijke rekenvoorbeelden gegeven van de potentie van zonne-energie, wat aanvullend is aan windenergie, om dit te onderbouwen.

De **voorzitter** wil iedere fractie de gelegenheid geven om in de eerste termijn een betoog te

houden.

Mevrouw **Visser** heeft een verhelderende vraag.

De **voorzitter** staat dit niet toe.

Mevrouw **Webbink** wordt getriggerd op een specifiek punt. Mevrouw Visser gaf aan het ingewikkeld te vinden dat werd verwezen naar het collegeprogramma dat niet in de raad is vastgesteld. Dat klopt. Wat wel is opgesteld door twaalf leden van deze raad en ondertekend, is het coalitieakkoord.

Zij vervolgt haar betoog. Maar die conclusie lijken De Liberalen liever niet te lezen en mogelijk geldt dat ook voor haar vrienden van Bunniks Belang: zelfs liever wegpoetsen met een zwarte stift, want er zou sprake zijn van te veel details in deze notitie. Bij de vraag hoe De Liberalen dan denken hoe deze ambitie wordt bereikt stelde de heer De Vries van De Liberalen bezig te zijn met het nieuwe verkiezingsprogramma met daarin de ambitie met tien jaar te verleggen. Dat is niet alleen opmerkelijk, aangezien De Liberalen niet als één partij naar de verkiezingen gaan. Dus werd er gesproken voor De Liberalen of heeft men nu de VVD al aan het woord gehoord? Het schetst meteen de kern van het probleem van de klimaatcrisis waarin men verkeert.

Allen willen een fijne wereld voor de kinderen en er worden afspraken met elkaar gemaakt om dit te bereiken, maar zodra het concreet wordt en de feiten partijen niet bevallen, past men de feiten aan, poetst men ze weg, laat men het aan een ander om het op te lossen of ergens anders, of schuift men het door naar de toekomst.

Het klinkt verleidelijk om hieraan mee te doen, omdat het echte verhaal moeilijk uit te leggen is en velen het niet willen horen, dit lastige gesprekken oplevert of politiek gevoelig ligt. P21 doet hieraan niet mee. Er is een grens bereikt. Het besluit ligt nu voor. Het uitsluiten van een nader onderzoek naar een zoekgebied is het ontkennen van de feiten richting een klimaatneutraal Bunnik in 2040. Zij krijgt hierop ook graag een reactie van de wethouder.

Door het CDA, Bunniks Belang en De Liberalen zijn een amendement en een motie opgesteld, mogelijk met de beste bedoelingen en argumenten, maar met bedoelingen alleen komt men er niet. Het amendement laat veel te veel ruimte voor interpretatie en vluchtgedrag. Men zit hier om verantwoordelijkheid voor de toekomst te nemen en er alles aan te doen om de toekomst van Gijsje, ieders kinderen en kleinkinderen zo leefbaar mogelijk te maken.

Er is P21 veel aan gelegen om toch de nodige stappen te zetten om het klimaatprobleem aan te pakken en om het juiste signaal richting de RES-regio en de inwoners te geven, namelijk dat P21 zijn verantwoordelijkheid neemt en windenergie niet bij voorbaat uitsluit. Daarom heeft P21 een amendement opgesteld als aanvulling op het besluit. Daarbij is de breed gedragen wens in het Open Huis van 9 september jl. en vanavond geuit door het CDA en Bunniks Belang, opgenomen om een aanvullende stap te nemen om tot een goede afweging van de zoekzones te komen, namelijk: onderzoek en het opstellen van lokale kaders voor windenergie. Dit om ook tegemoet te komen aan de bezwaren die zijn geuit op het gebied van het participatieproces, overlast, gezondheidseffecten en die een goede plek te geven. De uitkomsten van dit vervolgproces kunnen ter besluitvorming aan de raad worden voorgelegd waarbij de eventuele kansrijke zoekzones in de gemeente kunnen worden vastgesteld. Deze aanvullende stap sluit aan bij het onderdeel van Bouwblok 4 in de RES 'Continue samenwerking en ontwikkeling', met als doel om met elkaar permanent te blijven onderzoeken hoe duurzame energie kan worden ontwikkeld. Daarin kunnen nieuwe ideeën en initiatieven ontstaan. Dit procesvoorstel hoort dan ook thuis in het besluit over de RES. De RES wordt iedere twee jaar geactualiseerd en kunnen eventuele uitkomsten zoals kansrijke zoekgebieden in de regio, worden opgenomen. Zij is zeer benieuwd naar een reactie op het amendement.

Het officieel indienen van dit amendement is naar de maatstaven van P21 rijkelijk laat. Zij biedt excuses daarvoor aan. Maar zoals een aantal woordvoerders van de fracties al opmerkten toen zij hen daarover sprak, toen ze de tekst tot zich hadden genomen, blijkt dat men hierover al geruime tijd met elkaar in gesprek is. De tekst lijkt op een eerdere versie die zij heeft gedeeld en die binnen de fracties is besproken. P21 heeft goed geluisterd en gelezen en het amendement aangepast, zodat het aanvullend is en niet strijdig met amendement 1.

In lijn met het amendement is ook een motie opgesteld die hetzelfde lijkt te beogen, maar een amendement is veel krachtiger. Als dit écht de wens is van de raad, dan zijn er hopelijk geen belemmeringen voor de fracties om met dit amendement in te stemmen.

Zij dient het volgende amendement in:

Amendement, ingediend door P21: 'Regionale Energiestrategie 1.0'

"De raad van de gemeente Bunnik, in vergadering bijeen op 23 september 2021;

ondergetekende stelt het volgende amendement voor:

aan het besluit de volgende punten toe te voegen:

- als aanvulling op het proces in de RES om tot zoekgebieden voor windenergie te komen, onderzoek te doen en lokale kaders voor windenergie op te stellen voor de gemeente Bunnik. En dit in te brengen als onderdeel van bouwblok 4 in de RES "Continue samenwerking en ontwikkeling";
- deze eventuele vastgestelde kansrijke zoekzones op te nemen in de actualisatie van de RES;

overwegingen:

- de gemeenteraad heeft zich nog niet uitgesproken onder welke voorwaarden windenergie in de gemeente Bunnik mogelijk is;
- de gemeenteraad in gesprek wil over deze voorwaarden, op basis van onderzoek naar geluid, gezondheid, natuur en ruimte, onder ander met een milieueffectrapportage en met een gezondheidseffectanalyse;
- dit kader informatie bevat op gemeentelijk en gebiedsniveau die een rol moet spelen bij de besluitvorming;
- tijdens het participatieproces zorgen zijn geuit door inwoners, zowel over de effecten van windmolens als over het klimaat;
- deze tussenfase heeft als doel om te luisteren naar de verschillende zorgen en behoeften van een brede groep belanghebbenden en om geen onaanvaardbare risico's nemen;
- resultaat van de tussenfase is een afwegingskader voor windenergie dat is toe te passen op de zoekzones. Dit afwegingskader moet helpen om een zo goed mogelijke afweging te maken in het vervolgproces;
- de uitkomsten van dit vervolgproces kunnen ter besluitvorming aan de raad worden voorgelegd, waarbij de eventuele kansrijke zoekzones in de gemeente kunnen worden vastgesteld;
- deze stap sluit aan bij onderdeel van bouwblok 4 in de RES 'Continue samenwerking en ontwikkeling', met als doel om met elkaar permanent te blijven onderzoeken hoe we duurzame energie kunnen ontwikkelen, waarin nieuwe ideeën en initiatieven kunnen ontstaan;
- iedere twee jaar wordt de RES geactualiseerd. Over de geactualiseerde versie wordt een besluit genomen in de parlementen, zodat de RES en de uitvoering ervan altijd een democratische basis heeft."

De **voorzitter** meldt dat dit amendement op de website is opgenomen en vraagt de heer Van der Wel het amendement te laten ondertekenen waarna het onderdeel uitmaakt van de beraadslagingen als amendement 2.

Mevrouw **Visser** hoort mevrouw Webbink zeggen dat een bepaalde tekst in de omgevingsvisie staat, maar deze is er nog niet.

Mevrouw **Webbink** reageert dat dit correct is. Zij refereerde naar de hoofdlijnennotitie.

De heer **Pouw** stelt dat de RES een ingewikkeld onderwerp is. Het kent vele inhoudelijke facetten. De meningen lopen erover uiteen. Het totstandkomingsproces is bijzonder. Des te belangrijker is het dan dat het zorgvuldig gebeurt. Hij wil kort bespreken wat er zoal over de RES is gezegd en geschreven op landelijk, regionaal en lokaal niveau.

Op de website van Nationaal Programma Regionale Energiestrategie staat onder andere: "Dertig energieregio's in Nederland onderzoeken waar en hoe het best duurzame elektriciteit op land opgewekt kan worden. Maar ook welke warmtebronnen te gebruiken zijn zodat wijken en gebouwen van het aardgas af kunnen. Waar is ruimte en hoeveel? Zijn de plekken maatschappelijk gezien acceptabel en financieel haalbaar? In een Regionale Energiestrategie beschrijft elke energieregio zijn eigen keuzes." en "De energietransitie houdt niet op bij de gemeentegrens."

Dirk-Siert Schoonman, bestuurslid van de Unie van Waterschappen vindt zorgvuldigheid in de uitvoering en betrokkenheid van inwoners belangrijk. Dat vinden De Liberalen ook. Hij benadrukte de mogelijkheden van warmtebronnen als aquathermie en groen gas. Groot voordeel van deze warmtebronnen is dat ze geen beslag leggen op de kostbare ruimte, zoals windmolens. Bovendien is dit potentieel groot en in het buitenland worden deze warmtebronnen al lang en breed toegepast. Het is nog wel nodig dat het rijk duidelijke keuzes maakt voor de aanleg van warmtenetwerken en voor stimulering van deze warmtebronnen.

Op de website van Binnenlands Bestuur trof hij aan: "Netcapaciteit, ruimtegebruik en draagvlak onder de bevolking blijven knelpunten".

In de voortgangsnotitie van Economische Zaken en Klimaat van 8 maart 2021 worden drie aandachtspunten genoemd:

- het optimaliseren van de voorlopige keuzes, denk aan de afweging tussen regionaal draagvlak met een voorkeur voor kleinschaligheid en zon boven wind en de nationale kosten die volgen uit deze keuze;
- participatie en draagvlak. Deze moesten in oktober in veel regio's nog vorm krijgen en worden in de huidige concretiseringsfase spannende issues;
- ruimtelijke inpassing.

Mevrouw Visser noemde deze laatste twee ook.

In het Dagblad van het Noorden van 3 oktober 2020 stond onder andere dat in Groningen veel verzet is tegen de concept-RES. Bij meer dan de helft van de twaalf gemeenten in Groningen ontbreekt de volle steun voor het provinciale bod voor duurzame opwekking van energie. De betreffende RES-voorzitter zegt daarover: "Veel mensen hebben het idee dat de wind- en zonneparken hen door de strot worden geduwd." Dezelfde RES-voorzitter zegt dat er bij nader inzien meer oog moet zijn voor gevolgen voor zicht en ruimte. Verschillende Groningse gemeenten vinden dat Groningen veel te hard van stapel loopt. "Nogal wat bestuurders kregen de afgelopen maanden in hun gemeenteraden de strontkar over zich heen, omdat ze te meegaand zouden zijn geweest met de provincie". De omstreden RES die Groningen naar Den Haag stuurt wordt een gedrocht genoemd.

Hij citeert uit de RES 1.0 U16: "De Utrechtse Energieregio U16 wil een realistische bijdrage leveren aan een schoon en duurzaam Nederland." Dat willen De Liberalen ook. "De verschillen binnen de regio zijn soms groot. ... De lokale context binnen de Regio U16 verschilt sterk. Van stedelijke omgeving tot landelijke kernen. Ook de landschappelijke kenmerken lopen sterk uiteen. Van bos en heide tot weide en cultuurhistorisch erfgoed." Dus dat besef leeft niet alleen bij De Liberalen. Dat is mooi. "De regio U16 staat voor een energietransitie die zoveel mogelijk gebruik maakt van de ruimten en locaties in de regio waar maatschappelijk veel begrip voor is." Dat klinkt goed. Even verderop staat: "We willen als regio uiterlijk 2030 in totaal 1,8 TWh duurzame elektriciteit opwekken. Deze ambitie is de opbrengst van een intensief en zorgvuldig proces van de afgelopen tweeënhalf jaar." Weer 'zorgvuldig'. Hij komt daarop terug.

In Bunnik prijst men zich gelukkig met een groene gemeente, met cultuurhistorisch erfgoed, een omvangrijk Kromme Rijnlandschap met weiden in het buitengebied en staat men voor een substantiële bouwopgave, wat niet losstaat van bereikbaarheid c.q. mobiliteitsvraagstukken. En niet te vergeten: ook op het gebied van energieopwekking neemt Bunnik haar verantwoordelijkheid. De lopende procedures met betrekking tot 30 ha zonnevelden en het idee om mee te werken aan een zonnelint wil hij niet ongenoemd laten.

In het RES U16-voorstel wordt onder andere genoemd dat samenwerking in de RES U16 meerwaarde biedt. Dat hangt er, wat De Liberalen betreft, vanaf. Als onder samenwerking wordt verstaan: 'aan hetzelfde werken samen met andere bestuurders' dan zijn De Liberalen het ermee eens. En als daarin begrepen wordt: 'zaken bespreken en onderling afstemmen' is dat ook prima. Maar als dat blijkt te bestaan uit 'dingen afspreken met elkaar', wordt het een ander verhaal. Daar heeft men immers een mandaat voor nodig of tenminste voldoende draagvlak.

Hij denkt hierbij terug aan een inspraakavond met wijkbewoners in Zeist, toen hij daar net woonde, georganiseerd door de provincie over plannen die grote invloed zouden hebben op de hele wijk. Daar werd informatie gedeeld. Er was ruimte voor het stellen van vragen en het doen van suggesties. Kort na die avond bleek echter dat de bestuurders van provincie en gemeente al eerder concrete afspraken hadden gemaakt. Die werden niet lang daarna gewoon uitgevoerd. En bij de uitvoering werd betoogd: 'dit is gebeurd na een zorgvuldig participatieproces waarin alle betrokkenen hun inbreng hebben kunnen leveren'.

Toentertijd – in de jaren tachtig – was niet voor niets de uitdrukking: 'achterkamertjespolitiek' in zwang. Volgens Wikipedia betekent dat: 'het nemen van politieke beslissingen door een select

gezelschap buiten het zicht van het publiek'. Maar ach, zo ging dat bijna veertig jaar geleden. Dat gaat in 2021 toch wel anders?

Terug naar de RES 1.0 U16. Voor energieopwekking in het algemeen, en dus ook voor windenergie, wordt wel gezegd dat elke gemeente in Nederland zelfvoorzienend moet zijn, dat elke gemeente haar eigen energie moet opwekken op eigen grondgebied. Als dit een bepaling uit Den Haag is, dan is dat volgens De Liberalen een onzinnige bepaling. De ene gemeente is daar meer geschikt voor dan de andere. Zo heeft ook niet elke gemeente een eigen ziekenhuis of een eigen haven of een eigen vliegveld. In het geval van Bunnik lijkt wind op zee een prima idee. Daar is voldoende ruimte en volgens de website van de rijksoverheid, www.windopzee.nl, is het goedkoper dan wind- of zonne-energie op land. Bunnik zou bovendien niet de eerste gemeente zijn die opteert om daarin te participeren. Andere gemeenten zijn daarin voorgegaan. Volgens De Liberalen is in Bunnik geen mogelijkheid voor plaatsing van windmolens. Als wordt gewerkt aan kaders voor windenergie in Bunnik moet het belang van de inwoners op de eerste, tweede en derde plek staan en zullen De Liberalen uiterst zorgvuldig te werk gaan, maar hij acht het niet erg waarschijnlijk dat het met de huidige generatie windturbines en navenante overlast mogelijk zal zijn in Bunnik. Dat is een lichte nuancering van het eerdere standpunt van De Liberalen.

De Liberalen zijn altijd voorstander geweest van een zorgvuldig proces. Hij verwijst onder andere naar het proces met betrekking tot de zonnevelden waar men nu toe is aan de evaluatie. De Liberalen worstelen met het volgende: hoe kan een bestuurder van de gemeente Bunnik – wetende wat er landelijk en regionaal over de RES is gezegd en geschreven, wetende dat er tenminste drie aandachtspunten zijn (participatie en draagvlak en ruimtelijke inpassing), wetende dat er onder de inwoners van Bunnik het nodige te doen is – in regionaal verband afspraken maken? Is er dan toch niets veranderd ten opzichte van veertig jaar geleden? Worden dan toch nog steeds eerst concrete afspraken gemaakt door de bestuurders die dan daarna worden voorgelegd onder het mom van inspraak? Dat is toch allesbehalve zorgvuldig?

Over die participatie in Bunnik hebben De Liberalen hun kritiek al eerder uitgesproken. Talloze insprekers, ieder op hun eigen wijze en ieder vanuit een eigen invalshoek, zijn tijdens het Open Huis vrij duidelijk hierover geweest. De Liberalen roepen dan ook het college c.q. de verantwoordelijke bestuurder op te werken aan het creëren van draagvlak. Draagvlak bij de raadsleden, maar ook zeker bij de inwoners. De betreffende petitie en columns in 't Groentje laten weinig te raden over.

Als het gaat om ruimtelijke inpassing moet de gemeente nog tal van keuzes maken. Hoe graag sommigen dat misschien zouden willen: men kan niet alles. Als alle genoemde elementen eenmaal op orde zijn, kan pas worden gesproken van zorgvuldig.

De Liberalen hebben verschillende opties overwogen als het gaat om dit RES-voorstel. Om het college tegemoet te komen, stellen De Liberalen zich op het standpunt dat de gemeente wel verder moet met het RES 1.0 U16-voorstel, maar dan in een afgeslankte versie. Hij verwijst daarvoor naar amendement 1 en motie 1.

Hij geeft een verklaring bij motie 1: 'Kaders windenergie gemeente Bunnik'. Het standpunt van De Liberalen over windenergie is ongewijzigd. De volgende redenen geven aanleiding tot de motie. De Liberalen kunnen niet in de toekomst kijken, maar zijn van huis uit positief en hopen dat in de nabije toekomst zich interessante nieuwe ontwikkelingen zullen voordoen. Dan is het praktisch om alvast te hebben nagedacht over wat eventueel wel acceptabel zou kunnen zijn en wat niet nadelig is voor de fysieke en mentale gezondheid van de inwoners. De gemeente kan beter zelf kaders opstellen dan dat een andere overheidsinstelling dat voor de gemeente gaat doen. De recente uitspraak van de Raad van State biedt de gemeente de mogelijkheid om eigen kaders op te stellen. Mocht een initiatiefnemer zich melden dan is het voor het college en de ambtenaren handig om kaders te hebben waaraan eventuele windenergie in Bunnik moet voldoen.

Wethouder **Heijmerink** vindt het fijn dat allen fysiek aanwezig zijn, zodat men elkaar in de ogen kan kijken. Dit is een belangrijk en groot onderwerp. Klimaatverandering is aan de orde van de dag. Overal in de wereld zijn grote problemen vanwege het klimaat. Er is haast geboden. Er moeten stappen worden gezet. In de door hem voorbereide reactie is een aantal antwoorden opgenomen. Daarna zal hij dieper ingaan op de inbreng van de diverse fracties.

In 2018 heeft het college de opdracht gekregen van de raad om te werken aan een energieneutraal Bunnik 2040. Het college heeft zowel in regionaal als in lokaal verband stappen gezet om aan deze opdracht invulling te geven. In regionaal verband worden zaken afgestemd, maar er worden geen afspraken gemaakt. Het werk dat het college heeft verricht

heeft geleid tot het voorliggende voorstel. Het CDA heeft aangegeven het nog nooit te hebben gezien. Dat klopt. Het ligt nu voor. De raad kan er nu een besluit over nemen.

Als het college het destijds had voorgelegd, had het CDA ook gezegd dat er nog geen besluit over was genomen. Wanneer wordt dan het besluit genomen? Dat gebeurt dus nu.

Wat betekent 'Bunnik energieneutraal in 2040'? In concreto betekent dit dat de gemeente tegen die tijd 140 ha zonneveld en vier windmolens nodig heeft als ook alle besparingsmaatregelen slagen die zijn opgenomen in de Transitievisie Warmte. Er zijn mensen die gruwen bij het idee dat dit gerealiseerd gaat worden: 140 ha zonneveld en vier windmolens. Het is natuurlijk tijdelijk. Het zijn technieken waarmee men op dit moment uit de voeten moet. Men gaat ervan uit dat er in de toekomst andere technieken komen, maar op dit moment is er niets anders en er moeten stappen worden gezet.

Iedereen ziet en vindt dat het een aantasting is van het mooie open landschap. Maar het is onvermijdelijk. Klimaatverandering leidt tot voor samenlevingen ontwrichtende gebeurtenissen. De energietransitie is een veiligheidsvraagstuk dat topprioriteit hoort te krijgen. Het is geen hobby. Het gaat om veiligheid. Mensen die bij een rivier wonen gruwen ook van het idee dat de dijken verzwakt moeten worden, maar het kan niet anders als ze veilig willen zijn. Dat geldt ook voor de energietransitie. Dat geldt ook voor het gebruik van fossiele energie, wat zeer grote veiligheidsrisico's oplevert, met name voor volgende generaties. De energie moet snel anders worden opgewekt.

Met het coalitieakkoord en het collegeprogramma heeft de raad dan ook aangegeven een serieuze bijdrage te willen leveren aan de energietransitie. Nu liggen de besluiten voor die het gevolg zijn van de opdracht van de raad aan het college. De beslispunten 1 en 2 betreffen de bijdrage van Bunnik aan de regionale doelstelling om in 2050 energieneutraal te zijn. Beslispunt 2 (deels) en beslispunt 3 zijn een invulling van de lokale doelstelling om in 2040 energieneutraal te zijn.

Hij gaat in op de regionale doelstelling. Uitgaande van 140 ha zon en vier windmolens in 2050, zal in 2030 ongeveer een derde hiervan gerealiseerd moeten zijn. Dat is ongeveer 53 ha zon en een windmolen.

Waarom wordt niet alleen zon gedaan?. In de regionale overleggen heeft de netbeheerder Stedin aangegeven dat het niet mogelijk is om deze eerste stap tot 2030 met alleen zonnevelden te zetten, omdat het elektriciteitsnet dat niet kan verwerken. Het moet een combinatie zijn van zon en wind om de doelstelling te halen. Er wordt niet aan ontkomen om voor 2030 met windmolens aan de slag te gaan.

Het college heeft goed naar de inwoners geluisterd en wil graag heel zorgvuldig werken. Het college weet dat windmolens heel gevoelig liggen in de samenleving. In RES-verband is een enorm participatietraject doorlopen waaruit duidelijk is geworden dat er heel veel zorgen zijn bij heel veel mensen. Daarom is in de bijdrage van Bunnik aan de regionale doelstelling geen windmolen opgenomen.

Omdat voor 2030 minimaal een windmolen nodig zal zijn, wil het college wel onderzoek doen. Dit onderzoek is pas waardevol als daarbij kan worden uitgegaan van een zoeklocatie. Locatiegebonden onderzoek levert veel informatie, met name op het gebied van gezondheidseffecten. Ook in bredere zin levert dit informatie over waar en hoe windmolens het beste kunnen worden gerealiseerd. Feitelijk is er al een algemeen windkader, namelijk het landelijke windkader. Dat is gebruikt bij bepaalde zoekgebieden en het vaststellen van welk zoekgebied in Bunnik het meest voor de hand ligt.

Met dit windkader zijn zoekgebieden bepaald in een participatief proces met de inwoners en andere belanghebbenden. Daar is voor Bunnik de zoeklocatie bij Fort bij Vechten uitgekomen. Daar wil het college onderzoek gaan doen naar de mogelijkheid van een of twee windmolens. Hij weet niet of ze er komen. Daarvoor moet onderzoek worden gedaan. De bijdrage aan de regio is een hele voorzichtige stap met 53 ha zonneveld, zon op dak en een onderzoek naar minimaal een windmolen. Dit staat in de beslispunten 1 en 2.

Als bestuurder is hij in RES-verband diverse malen aangesproken door medebestuurders en de mediator. Er is druk op hem uitgeoefend of Bunnik niet meer kan doen dan nu is ingediend. Met de gevoeligheid van de samenleving voor windmolens in gedachten, heeft hij daaraan geen gehoor gegeven. Dat betekent wel dat de beslispunten 1 en 2 het meest minimale is wat Bunnik moet doen. Bunnik staat er echt slecht op in de regio als hieraan wordt getornd. Als nog weer een stap omlaag wordt gezet, staat Bunnik er echt slecht op. Het college ontraadt amendement 1 sterk.

In amendement 1 wordt de 53 ha zonneveld afhankelijk gesteld van de evaluatie van zonnevelden. Hij heeft in het Open Huis al toegezegd dat die evaluatie wordt gedaan als de

T

40 ha zonnevelden gerealiseerd zijn. Pas daarna wordt weer verdergegaan. Is het wel de bedoeling van de indieners om de 63 GWh die met 53 ha zonnenveld kan worden opgewekt, als ambitie te handhaven? Dat is belangrijk voor het bod. Deze 63 GWh zit in de 1,8 TWh die de regio wil opwekken tot 2030. Als die ambitie niet wordt vastgesteld, dan wordt een gat geslagen in deze 1,8 TWh en dan staat Bunnik er helemaal slecht op.

De lokale ambitie is om in 2040 energieneutraal te zijn. Uitgaande van 140 ha zonnenveld en vier windmolens, betekent dit dat de gemeente in 2030 de helft hiervan gerealiseerd moet hebben. Dat zijn 70 ha zonnenveld en twee windmolens. Naar het realiseren van windmolens wordt onderzoek gedaan. De ambitie voor zonnevelden kan worden verhoogd naar 70 ha conform het zonneveldenbeleid wat 140 ha mogelijk maakt in het buitengebied. Binnen dat beleid kan een ambitie worden geformuleerd van 70 ha zon voor 2030. Dit staat in beslispoint 3. Het college is verrast als de raad hiermee niet instemt, omdat dit voortvloeit uit een opdracht die de raad zelf heeft verstrekt. Het amenderen van dit beslispoint heeft alleen lokaal betekenis en heeft minder verstrekende gevolgen dan het amenderen van de beslispointen 1 en 2.

Amendement 2 is om te borgen dat een lokaal windkader wordt opgesteld. Dat was al de bedoeling met het onderzoek naar het zoekgebied. Dat loopt parallel en in elkaar over. Dat is ook aangegeven in de beantwoording van de vragen in het Open Huis. Amendement 2 is een aanvulling op amendement 1.

Hij reageert op motie 1. Het opstellen van beleidsregels is aan het college. Beleidsregels kunnen pas worden opgesteld als er een windkader is. Het opstellen van een lokaal windkader is minder betekenisvol zonder een zoeklocatie. Een lokaal windkader kan slechts marginaal afwijken van het landelijk windkader, zoals is gebleken uit een rechterlijke uitspraak in Houten. Houten had strengere regels opgesteld voor een windpark. Eneco heeft dat aangevochten en Houten heeft dat verloren. De rechter heeft aangegeven dat het landelijke windkader belangrijker is en derhalve geldig. Het college wil in de tweede termijn aangeven hoe het wil omgaan met de motie.

De energietransitie is een veiligheidskwestie en heeft hoge prioriteit. Bunnik moet een bijdrage daaraan leveren door op zijn minst binnen afzienbare tijd energieneutraal te worden. Windmolens en zonnevelden zijn de enige beschikbare technieken en daarmee moet aan de slag worden gegaan. Het is eigenlijk al te laat. Het collegevoorstel is een voorzichtige stap op deze onvermijdelijke weg. De raad moet zijn verantwoordelijkheid als volksvertegenwoordiger nemen om een groot veiligheidsprobleem aan te pakken. Regeren is vooruitzien. Wees moedig. Trek de amendementen en de motie in, want ze leiden slechts tot vertraging en uitstel. Er ligt een goed afgewogen voorstel van het college. De gemeente moet aan de slag gaan.

Het CDA gaf aan dat de raad geen besluit heeft genomen over 53 ha zonnenveld. Conform het zonneveldenbeleid is 140 ha mogelijk. Daarvan zou in deze periode 40 ha worden gerealiseerd. Nu ligt het besluit voor om 53 ha in te brengen bij de regio.

De evaluatie is nog niet gehouden. Hij heeft in het Open Huis duidelijk aangegeven dat een evaluatie wordt gehouden.

Ook het college vindt zorgvuldigheid belangrijk en wil juist daarom onderzoek doen met name naar de gezondheidseffecten om te kijken of wind wel of niet kan worden toegepast.

De raad heeft geen relatie met de U16. Het college doet al het voorwerk en komt met de resultaten van het regionale overleg en de afstemming die daar heeft plaatsgevonden. De raad kan daar een besluit over nemen. Er worden geen afspraken gemaakt.

Hij begrijpt de stelling van de heer Hallo niet dat het gaat om CO₂-reductie. Als energie wordt opgewekt met windmolens en zonnevelden is er sprake van veel CO₂-reductie omdat het in de plaats komt van fossiele energie die CO₂ uitstoot.

Hij heeft in het Open Huis aangegeven dat hij in Zeist krachtig wil aangeven dat inwoners zorgen hebben met betrekking tot het zoekgebied, maar hij kan er niet voor zorgen dat Zeist het zoekgebied gaat schrappen. Het is de bevoegdheid van Zeist. Het is ongebruikelijk om als bestuurder tegen een andere gemeente te zeggen wat ze wel of niet mogen. Dat past niet in de bestuurlijke verhoudingen van Nederland.

Mevrouw **Visser** vraagt wat binnen de RES-gemeenten is afgesproken over de wijze waarop zij daar onderling mee omgaan.

Wethouder **Heijmerink** antwoordt dat geen afspraken zijn gemaakt in RES-verband, maar dat wel is afgestemd waar windmolens zouden kunnen komen. In de ontwerp RES staan mogelijkheden voor wind. De voorkeur van de RES-bestuurders is dat het bij de hoofdinfrastructuur komt te liggen. Alle zoekgebieden zijn ingebracht in de participatie waaruit

bleek dat ook de inwoners eventuele windmolens bij de hoofdinfrastructuur willen. De zoekgebieden die daaruit zijn gekomen zijn onder andere Overberg, Zeist langs de A12, in Bunnik langs de A12, bij Houten en langs het kanaal. Uit de participatie is gekomen dat deze zoekgebieden nu worden onderzocht.

De heer **Pouw** heeft een conceptbesluitenlijst van 9 september jl. waarin wethouder Heijmerink zegt: "In RES-verband is afgesproken dat bij een locatie in Zeist infrastructuur aanwezig is waar windmolens kunnen komen".

Als de wethouder geen stelling kan nemen namens het gemeentebestuur, wie moet er dan opkomen voor die 5000 mensen die in Odijk wonen?

T

Wethouder **Heijmerink** heeft al het een en ander gedaan. In juni 2020 bleek ineens dat Zeist al met het zoekgebied aan de slag wilde. Hij heeft toen telefonisch contact opgenomen met het college van Zeist om te vragen of de inwoners van Odijk daarbij worden betrokken. Die afspraak heeft hij met Zeist gemaakt en dat is gebeurd. Zeist heeft gepubliceerd in 't Groentje en in de Nieuwsbode. Bunnik heeft een link op de gemeentewebsite geplaatst naar de participatiemogelijkheden bij dit zoekgebied van Zeist. De inwoners van Odijk hebben mede geparticipeerd en hebben zich verenigd in De Groene Driehoek. De Groene Driehoek was niet blij met de participatie en heeft zich teruggetrokken. Hij gaat er bij het college van Zeist op aandringen dat dat weer wordt opgestart en ervoor zorgen dat het college van Zeist weer in gesprek gaat met de inwoners van Odijk over het onderzoek dat daar plaatsvindt.

De heer **Hallo** hoort de portefeuillehouder vertellen over stappen die in het verleden door Bunnik zijn gezet. Is Zeist in een vroeg stadium naar Bunnik gekomen met informatie over de plannen?

Wethouder **Heijmerink** vraagt zich af of dat belangrijk is. Bunnik heeft contact opgenomen met Zeist toen bleek dat Zeist met dat onderzoek ging starten. Toen zijn afspraken gemaakt met betrekking tot publicatie en alles wat daarmee samenhangt.

Mevrouw **Webbink** wijst op de toezegging dat de wethouder zich sterk gaat maken voor het vlottrekken van de participatie. Dat was in het Open Huis over de Transitievisie Warmte. Met de zojuist gedane aanvulling, zet de wethouder zich in voor de inwoners.

Waarom zou het schrappen van windmolens een goed idee zijn? Zoals wethouder Heijmerink heeft aangegeven, gaat het om veiligheid en veiligheidsrisico's. Natuurlijk moet er participatie plaatsvinden en moet naar de inwoners van Odijk worden geluisterd.

De heer **Hallo** realiseert zich dat het aan de gemeente Zeist is om te besluiten over wat op haar grondgebied gebeurt. De RES zou worden gekenmerkt door onderlinge samenwerking en onderlinge keuzes. Hoe is het mogelijk dat Bunnik geen stelling heeft genomen tegen een zoekgebied zo dicht bij de bewoners? Het is alleen maar denkbaar dat ze het schrappen. Hij vraagt de wethouder stelling te nemen tegen een plan dat Bunnik raakt.

Wethouder **Heijmerink** herhaalt dat dat niet kan. Dat past niet binnen de bestuurlijke verhoudingen van Nederland. Zeist gaat over haar eigen grondgebied en heeft het recht onderzoek te doen naar de mogelijkheid van windmolens. Als bestuurder van Bunnik kan hij ervoor zorgen dat de zorgen van de inwoners worden gehoord en dat ze worden meegenomen in het participatietraject. Daarop is inzet gepleegd.

De **voorzitter** ziet veel vingers voor een debat, maar wil dat in de tweede termijn voeren. Hij vraagt de wethouder na te gaan welke vragen nog onbeantwoord zijn. Na een korte pauze gaat hij over tot de tweede termijn.

De heer **Pouw** voelt zich tekortgedaan.

De **voorzitter** heeft ook te maken met raadsleden die om een schorsing gaan vragen. Hij probeert ieder tot zijn recht te laten komen.

De heer **Pouw** heeft vragen aan de wethouder over zijn betoog en over dingen die hier worden verkondigd.

De **voorzitter** geeft de wethouder het woord om in de eerste termijn de vragen van de raadsleden te beantwoorden.

De heer **Pouw** vraagt waarom men dan hier bijeen is.

De **voorzitter** antwoordt dat men in een ordentelijke vergadering zit.

Wethouder **Heijmerink** heeft al aangegeven groot voorstander te zijn van zorgvuldigheid. Het is belangrijk dat er maatschappelijk draagvlak is. Daarop wordt alles ingezet. Het is zeker niet de bedoeling om zaken door 'de strot van mensen te duwen'.

In RES-verband is het uitgangspunt dat de regio U16 energie wil opwekken waarmee de U16-regio zelfvoorzienend wordt. Daarmee heeft de raad al ingestemd. Dat is een uitgangspunt dat wordt meegenomen naar het vervolg.

In het Klimaatakkoord is gesteld dat Nederland enorm veel energie gebruikt. Om dat te vergroenen wordt gekeken naar de zee, biomassa, warmtebronnen, alles wat er is. Dat is niet voldoende, dus moet ook op land iets worden gedaan. De zee staat vol. Na 2050 zijn daar enorme windparken die een enorm beslag leggen op de zee waar ook nog moet worden gevaren, gevist en waar ruimte moet zijn voor de natuur. Dat is in het Klimaatakkoord op een goede manier uitgezocht. Vanuit het Klimaatakkoord ligt er een opdracht aan gemeenten om 35 TWh op te wekken. Aan die opdracht wordt gehoor gegeven, maar het college heeft ook opdracht van de raad gekregen om hiermee aan de slag te gaan. Ook daaraan wordt invulling gegeven met dit voorstel.

De **voorzitter** schorst de vergadering.

Schorsing van 22.20 uur tot 22.31 uur.

De **voorzitter** heropent de vergadering en gaat over tot de tweede termijn.

Tweede termijn

Mevrouw **Visser** heeft een vraag over amendement 2 waarin staat dat iets moet worden toegevoegd aan een beslispunt.

Mevrouw **Webbink** reageert dat zij twee beslispunten wil toevoegen aan het besluit.

Mevrouw **Visser** vraagt wat mevrouw Webbink verstaat onder het besluit.

Mevrouw **Webbink** antwoordt dat in het voorliggende besluit drie beslispunten staan. Zij wil daar twee beslispunten aan toevoegen.

Mevrouw **Visser** informeert waarom en of mevrouw Webbink de beslispunten niet voldoende vindt.

Mevrouw **Webbink** stelt dat P21 het liefst zou instemmen met het gehele besluit zoals het in het raadsvoorstel staat en dat alle amendementen en de motie worden ingetrokken. Amendement 2 is ingediend als reactie op amendement 1 waarin wordt voorgesteld het zoekgebied te schrappen en op motie 1 waarin om windkaders wordt gevraagd. Het is niet gelukt om tot een gezamenlijk amendement te komen. Zij anticipeert met amendement 2 op alle bezwaren die zijn geuit, zodat alle fracties ermee kunnen instemmen omdat het in lijn is met de motie en het de andere beslispunten niet dwars zit.

Mevrouw **Visser** vraagt of mevrouw Webbink amendement 2 terugtrekt als amendement 1 wordt ingetrokken.

Mevrouw **Webbink** bevestigt dat.

Het viel mevrouw **Visser** in het betoog van mevrouw Webbink op dat zij alles nogal zwart-wit probeerde te maken, aan het polariseren was en tegenstellingen probeerde te vinden.

Spreekster hoorde dat ook in het betoog van de wethouder. Partijen zijn het op veel punten eens, maar mevrouw Webbink probeert steeds te benadrukken wat de andere partijen niet willen.

Mevrouw **Webbink** wil de urgentie en de noodzaak duidelijk maken. Wat vindt mevrouw Visser polariserend in haar betoog?

Volgens mevrouw **Visser** hoorde mevrouw Webbink zaken noemen in het betoog van de heer Hallo die hij niet bedoeld heeft. Zij ervaart het alsof mevrouw Webbink met name de tegenstellingen probeert naar boven te halen.

Mevrouw **Webbink** vraagt mevrouw Visser welk voorbeeld zij bedoelt. Wat heeft de heer Hallo niet bedoeld?

Mevrouw **Visser** geeft als voorbeeld dat de windmolen in Zeist weg zou moeten, terwijl hij dat niet zei.

De **voorzitter** ziet diverse handen. Als men over elkaar heen buitelt met interrupties, komt men niet verder in de besluitvorming.

De heer **Van Gulik** vraagt wat voor onduidelijkheden mevrouw Webbink op het bordje van de heer Hallo schoof. Als dat niet duidelijk wordt gespecificeerd, kan er niet op worden gereageerd.

Mevrouw **Visser** wil het hebben over de indruk die zij ervaart, namelijk dat er steeds een soort polarisatie wordt gemaakt van: "jullie willen niks" en "jullie hebben geen gevoel voor klimaat, voor de ernst en de veiligheid". Zij vindt dat onterecht, maar dat lijkt bij het spel te horen. Zij wil ook reageren op een aantal punten van wethouder Heijmerink. Het CDA heeft een aantal bezwaren geuit en de wethouder spreekt over de 'volgorde der dingen'. Het CDA heeft een andere volgorde voor ogen. De wethouder zegt dat, als de besluiten eerder waren voorgelegd, partijen misschien ook tegen waren geweest. In amendement 1 wordt aangegeven dat bij een aantal zaken niet expliciet is stilgestaan, maar dat willen de indieners van het amendement wel. De volgorde is anders dan de wethouder voor ogen heeft. Zij begrijpt niet dat dan de ambitie ineens weg is. In 2022 wordt alles weer bijgesteld. De plannen worden gemaakt tot 2030. Als op korte termijn wordt geconcretiseerd wat de raad wil – kaders voor wind en vervolgafspraken voor zon – dan kan het proces doorlopen en kan het worden ingevoegd. Zij ziet niet waarom de ambities onderuit gehaald zouden worden. Dat is ook een voorbeeld van onjuiste beeldvorming.

Mevrouw **Webbink** heeft gemerkt dat het amendement een aantal maal is gewijzigd. In de laatste versie staat niet het woord 'uitgevoerd', maar 'besproken'. Dat is een opvallende wijziging. Wordt hiermee bedoeld dat de gemeente wel intekent op 53 ha zonnevelden en dat dit na de evaluatie wordt uitgevoerd of is het nog een voorwaardelijkheid afhankelijk van of die bespreking gunstig uitpakt?

Mevrouw **Visser** antwoordt dat een besluit dat wordt genomen wordt uitgevoerd. De raad heeft geen besluit heeft genomen over die 53 ha. Er is nog geen enkel zonneveld. Dat besluit moet zorgvuldig worden genomen. Als nu 53 ha wordt opgenomen zegt dat niets over de keuzes die nog worden gemaakt in het vervolgproces over zonnevelden en op welk niveau uiteindelijk wordt uitgekomen.

Volgens mevrouw **Webbink** klopt dan de conclusie dat de raad zich met amendement 1 niet committeert aan de bijdrage van 53 ha voor de 1,8 TWh.

Mevrouw **Visser** geeft toe dat daar een voorwaardelijkheid in zit.

Mevrouw **Webbink** vindt het vreemd dat mevrouw Visser het polariserend vindt dat de wethouder het zo opvat, terwijl zij nu toegeeft dat het zo zit.

Mevrouw **Visser** bedoelt te zeggen dat, als partijen een zorgvuldig proces willen om op een

punt uit te komen, dat niet zegt niet dat niet op 53 ha zou kunnen worden uitgekomen, of 70 ha of 100 ha of wat dan ook.

Mevrouw **Webbink** bevestigt dat. Het zegt ook niet...

De **voorzitter** ontnemt mevrouw Webbink het woord en geeft het woord aan mevrouw Visser.

Mevrouw **Visser** heeft moeite met de reactie van de wethouder op de kwestie in Zeist. De wethouder legt de bal steeds terug bij de inwoners van Odijk. Zij kan zich niet voorstellen dat de wethouder geen bestuurlijk instrument heeft waarmee de gemeente Zeist kan worden aangesproken als de plannen strijdig zijn met de regels van Bunnik.

Volgens de wethouder wordt de ambitie onderuitgehaald als amendement 1 wordt aangenomen. Zij ziet dat niet zo. Als de gemeente zich committeert aan de oorspronkelijke afspraken bij de concept-RES en samen met de regio zorgt dat de afgesproken TWh worden geleverd, dan wordt die ambitie niet onderuitgehaald. Zij heeft nog geen argumenten gehoord dat het beleid met het voorliggende amendement wordt aangepast.

Mevrouw **Webbink** vraagt of dit betekent dat mevrouw Visser zich niet aan 53 ha zonneveld committeert, maar wel aan het aantal MWh dat moet worden opgewekt en dat de invulling aan de raad is.

Volgens mevrouw **Visser** moeten in 2030 de zaken rond zijn.

Mevrouw **Webbink** wijst erop dat dit niet in het geamendeerde besluit staat.

De heer **Van Gulik** vraagt of dat ook betekent dat windmolens niet worden uitgesloten.

Mevrouw **Visser** bevestigt dat.

CDA is mede-indiener van motie 1. Zoals zij het heeft begrepen, moet de omgevingsvisie met de omgevingsplannen uiteindelijk het instrumentarium worden om de vervolgstappen in de RES te zetten. Wat het CDA betreft wordt een plan zo snel mogelijk onderdeel van de omgevingsvisie zodat het ook juridisch is geborgd.

De heer **Hallo** is het met mevrouw Visser eens dat een zwart-witbeeld is gecreëerd dat niet past bij deze situatie. In het Engels zou hij dit een 'false dichotomy' noemen; een valse keuze. De keuze is niet tussen 'niks doen' en het voorliggende besluit. Hij heeft in zijn eerste termijn voorbeelden genoemd van zaken die juist wel kunnen worden gedaan. Hij verwijst ook naar de gids van Urgenda waarin meerdere zaken staan.

Ook Bunniks Belang vindt dat er geen tijd is te verliezen. Het is hoog tijd dat op lokaal, regionaal, nationaal en internationaal niveau allerlei stappen worden gezet. Het idee dat hier de veiligheid van de bewoners kan worden gegarandeerd met de keuze voor een of twee windmolens is overtrokken. De bedoeling van de RES is dat goede keuzes worden gemaakt in hoe en waar wind- of zonne-energie kunnen worden gerealiseerd. Het is tendentiekus/polariserend om te claimen dat, als men vraagtekens plaatst – juist in de context van de RES en haar keuzes – bij waar, hoe en wanneer er windmolens en zonnevelden moeten komen, men zijn verantwoordelijkheid voor het tegengaan van klimaatverandering negeert. Werpt dat verre van zich.

Mevrouw **Zuidweg** hoort de heer Hallo zeggen dat er geen tijd is te verliezen. Maar met het amendement wordt de voortgang in Bunnik getraineed ofwel uitgesteld. Zij begrijpt niet hoe dat met elkaar is te rijmen.

Volgens de heer **Hallo** is dat absoluut niet waar. Er zijn talloze alternatieven voorhanden, aanbevolen en al besproken in de raad, die sneller tot resultaat zullen leiden. De portefeuillehouder heeft aangegeven hoeveel tijd het kost om bepaalde stappen te zetten in de richting van de ontwikkeling van windenergie. Alternatieven zullen sneller en tot meer resultaat leiden.

Mevrouw **Zuidweg** vraagt wat de heer Hallo bedoelt met die alternatieven. 2030 is al over een kleine negen jaar.

De heer **Hallo** verwijst naar de gids van Urgenda, een zonnelint, zon op dak, meer besparen, warmtebronnen, coax, wind op zee, eventuele technologische ontwikkelingen tot 2030 die verschillende zaken op het gebied van windenergie mogelijk maken.

De **voorzitter** ziet nu bijna alle vingers van de fractie van P21, maar zo komt men niet verder. Hij staat de interruptie van mevrouw Verhoef toe.

Mevrouw **Verhoef** stelt dat de talloze initiatieven die de heer Hallo noemt al onderdeel uitmaken van de RES 1.0. Daar blijft dan over een opgave in zon en wind op land. Dat ligt vanavond voor. Die talloze initiatieven worden sowieso ontwikkeld en daar wordt sowieso beleid op gevoerd. Daarover hoeft nu niet te worden gesproken.

De heer **Hallo** is het met dat laatste niet eens.

Hij heeft de discussie gehoord over wat in het coalitieakkoord staat over het ambitieniveau voor 2040. In de tekst staat dat de gemeente klimaatneutraal wil zijn in 2040, maar de portefeuillehouder spreekt over energieneutraal. Dat zijn twee verschillende begrippen. Wat is de definitie van klimaatneutraal en van energieneutraal? Dat is niet terug te vinden in het coalitieakkoord of het collegeprogramma.

Er is geen sprake van vluchtgedrag, maar misschien wel van tunnelvisie. Tunnelvisie in de RES dat alles moet worden gedaan met wind op land en zonnevelden in het agrarische buitengebied. Hij betwijfelt dat.

De portefeuillehouder noemde onder andere de netcapaciteit als een belemmering voor de keuze voor zon. Spreker heeft de presentatie van Stedin nogmaals beluisterd. Stedin heeft ook problemen met de netcapaciteit als gemeenten of regio's voor veel kleine windprojecten zouden kiezen. In Bunnik gaat het om een zoekgebied voor een of twee windmolens. Het argument van de netcapaciteit kent twee kanten. Er zijn enorm veel investeringen te doen voor zowel zon als wind.

Wat Bunniks Belang betreft is er een torenhoge ambitie én voor het tegengaan van klimaatverandering én voor het beschermen van de bewoners tegen onverantwoorde keuzes. Het is niet gezegd dat de route naar een energie- of klimaatneutraal Bunnik per se alleen via grote windmolens en grote zonnevelden is. De route naar 2030, 2040 en 2050 kan op allerlei manieren worden gevolgd om de doelstellingen te bereiken.

De **voorzitter** ziet dat mevrouw Verhoef wil interrumpen en wijst haar erop dat in de tweede termijn drie van haar fractiegenoten het woord krijgen. Hij staat een korte interruptie toe.

Mevrouw **Verhoef** vraagt de heer Hallo of dat een mening is of dat hij zich baseert op de feiten die in het rapport staan, namelijk dat zon- en windenergie nodig zijn om de klimaatdoelen te halen.

De heer **Hallo** onderschrijft dat ze nodig zijn. Allen weten dat Midden-Nederland windluw is in vergelijking met de kust en met de plaatsing van windmolens op zee. Buiten Nederland worden veel zonnevelden en windenergie ontwikkeld. Stroom kan worden getransporteerd.

Amendement 2 gaat voorbij aan de crux van amendement 1. Eerst zoeken en dan kaders opstellen is het paard achter de wagen spannen. Op dit moment zijn zoekgebieden gedefinieerd op basis van criteria die nooit in de raad zijn besproken, laat staan of ze nog wetenschappelijk overeind staan. Om een onderzoek te definiëren, is een kader nodig. Hoe weet men anders wat moet worden onderzocht?

De heer **Pouw** leest in de Volkskrant: "In het Utrechtse Houten had het gemeentebestuur bij de beoordeling van de vergunningsaanvraag gebruikgemaakt van de landelijke normen, maar dat mag niet meer sinds 30 juni. Toen bepaalde de Raad van State in een uitspraak dat de overheid bij het opstellen van deze normen heeft nagelaten te analyseren wat het effect op het milieu is." Dus die landelijke normen, die ook achter dit voorstel zitten, mogen helemaal niet meer worden gehanteerd.

De heer **Hallo** stelt dat in amendement 2 in meervoud wordt gesproken over zoekzones. In Bunnik is één zoekgebied overgebleven. Andere zoekgebieden zijn al afgevallen om verschillende redenen. Vreest dat met amendement 2 opnieuw wordt gezocht in gebieden die

al zijn afgefallen. Dat is onwenselijk.

Mevrouw **Webbink** staat perplex. De indieners van amendement 1 zeggen dat lokale kaders moeten worden opgesteld om zo breed mogelijk te kijken naar wat mogelijk is. Dit wordt gelimiteerd tot de overgebleven zoekzone die vervolgens uit het voorstel wordt geamendeerd terwijl dit volgens hen de enige zoekzone is die resteert. Dan zou men toch moeten voorstellen deze erin te laten, want dan wordt daarnaar onderzoek gedaan en kan men daar de kaders op loslaten.

De heer **Hallo** stelt dat de gedefinieerde zoekzones met reden zijn afgefallen. Als voor de gehele gemeente kaders worden opgesteld, wordt in de gehele gemeente gezocht waar eventueel...

Mevrouw **Webbink** vraagt of dit in theorie dezelfde zoekzones zouden kunnen zijn.

De heer **Hallo** reageert dat men af moet van de zoekzones die al afgefallen zijn.

Mevrouw **Webbink** vindt van niet.

De heer **Hallo** licht toe dat de motie is bedoeld om de raad de kans te geven om te spreken over parameters, normen, kaders, zorgen en tot gedragen conclusies daarover te komen. Als dat is gebeurd, is voor de gehele gemeente iets gedefinieerd. Het is prima als men dan binnen de kaders en binnen de gemeentegrenzen gaat zoeken.

In de laatste overweging van amendement 2 staat dat de RES elke twee jaar wordt geactualiseerd. Het is een dynamisch proces. Hij wil niet dat de raad zich vanavond zo vastbindt dat men denkt dat dit het voor eens en altijd is. Het is een complexe situatie die zich blijft ontwikkelen, waar ruimte is voor nieuwe inzichten en technologische ontwikkelingen en ook voor de juridische toetsing die recent door de Raad van State is gedaan en nieuwe inzichten vanuit Den Haag. Het is prima dat de RES iedere twee jaar wordt geactualiseerd. Eerst kaders stellen en een evaluatie houden passen prima in de dynamiek van de RES.

Mevrouw **Visser** vult aan dat in het raadsvoorstel bij 'vervolg – planning' staat dat in 2022 de overheden de RES omzetten in ruimtelijk beleid, voor zover dat nodig is om de doelstelling te halen. Voor Bunnik bestaat dat uit het opstellen van windbeleid of een windvisie en het actualiseren van het zonneveldenbeleid. De indieners van amendement 1 willen alleen de volgorde der dingen wijzigen.

De heer **Hallo** bedankt mevrouw Visser voor de aanvulling.

Hij komt terug op de discussie over Zeist. Het is onvoldoende om de bal terug te kaatsen naar de inwoners van Bunnik. De oproep aan de portefeuillehouder is in de sterkst mogelijke termen op te komen voor de bewoners van Bunnik.

Mevrouw **Webbink** reageert op het eerste artikel van amendement 1. Tekent de gemeente in voor 53 ha zonneveld en committeert de gemeente zich aan het deel van Bunnik aan de 1,8 TWh of niet? Als de indieners dat vinden, is men dan bereid om dat artikel aan te passen? Haar werd verweten polariserend te zijn, maar uit de voorbeelden bleek niet dat zij dit daadwerkelijk doet. Wat zij wel doet, is raadsleden aanspreken op hun geweten. Het spijt haar dat ze dat niet kan sussen.

De **voorzitter** wijst erop dat iedereen kan inbrengen wat hij of zij belang vindt. Een geweten is persoonlijk en het sussen daarvan is niet aan de orde. Hij vraagt mevrouw Webbink haar betoog te vervolgen.

Mevrouw **Webbink** geeft aan dat de wethouder heeft uitgelegd dat windmolens nodig zijn richting 2030 om in 2040 klimaatneutraal te zijn. Staan De Liberalen en Bunniks Belang nog steeds achter de ambitie om klimaatneutraal te zijn in 2040?

Het CDA heeft niet gereageerd op amendement 2. Een amendement is krachtiger dan een motie. Amendement 2 verwoordt wat het CDA wil. Wat de heer Hallo verwoordde komt niet overeen met wat mevrouw Visser verwoordde die aangaf dat zij de participatie zou willen zien als een advies en dat zij zelf, op basis van het onderzoek en de kaders, de afweging willen

maken over de uiteindelijke zoekgebieden. De heer Hallo stelt hierbij dat de zoekgebieden al zijn afgefallen, wat spreekster een wonderlijke conclusie vindt. Beogen het CDA en Bunniks Belang wel hetzelfde met amendement 1?

De heer **Pouw** begrijpt niet wat ter discussie staat. Probeert mevrouw Webbink nu een wig te drijven tussen partijen? Er is een zorgvuldig proces gevolgd en er staan woorden op papier.

Mevrouw **Webbink** luistert naar de toelichting van mevrouw Visser en naar die van de heer Hallo en constateert dat deze niet rijmen met elkaar. Dat de heer Pouw verwijst naar wat op papier staat, maakt dat niet anders. Zij begrijpt dat het ongemakkelijk is.

Volgens mevrouw **Visser** wil mevrouw Webbink uitspraken concretiseren en zoekt zij naar de consequenties van bepaalde uitspraken, maar dat schiet niet op. Het CDA wil kaders opstellen voor windbeleid. Misschien moet deze discussie worden gestaakt.

Mevrouw **Webbink** is erg benieuwd wat het CDA vindt van amendement 2.

In het algemeen klopt het wat de heer Hallo zei, namelijk dat andere oplossingen veel sneller zijn dan windmolens, maar dan is het juist opportuun om ermee te starten. Als er nu niet mee wordt begonnen, komen ze er nooit. Als langetermijnplannen steeds vooruit worden geschoven, duurt het tot sint-juttemis. Het is verstandig om nu dat onderzoek te starten. De kaders die worden opgesteld, kunnen leiden tot zoekzones. Kan de heer Hallo daarmee instemmen?

Mevrouw **Visser** vraagt of P21 amendement 1 steunt als de overige fracties amendement 2 steunen.

De **voorzitter** stelt voor dat in een schorsing te bespreken en wil dat mevrouw Webbink haar betoog afmaakt. Inmiddels is het 23.10 uur. Hij voorziet dat er nog een derde termijn komt en wil de interrupties tot een minimum beperken.

Mevrouw **Webbink** bevestigt het punt dat de heer Hallo maakte, namelijk dat de RES elke twee jaar wordt geactualiseerd en dat de gemeente zich dus niet vastpint. Er staat de gemeente dus niets in de weg om dit zoekgebied te onderzoeken en de conclusies daarvan mee te nemen. Als daaruit geen bevredigend resultaat komt, wordt het in de geactualiseerde RES niet meegenomen. Hetzelfde geldt voor amendement 2. De resultaten daaruit kunnen in de actualisatie worden meegenomen.

T

De heer **Pouw** vindt dat het lijkt alsof De Liberalen in een andere werkelijkheid leven. De portefeuillehouder zegt dat hij geen afspraken maakt, maar in de notulen staat dat hij afspraken heeft gemaakt. De portefeuillehouder zegt dat hij een toezegging heeft gedaan. Spreker heeft het bij de griffier gecheckt, maar in de notulen staat niets over een toezegging. De portefeuillehouder zegt dat hij is opgekomen voor Odijk door de inwoners naar voren te schuiven. De Liberalen hebben juist gevraagd om bijvoorbeeld als college een brief op poten te schrijven aan het college van Zeist. Dat zou heel ander gewicht in de schaal leggen dan wanneer je het, in geval van een dreigend conflict, aan de inwoners zelf teruggeeft. De portefeuillehouder zegt wel dat men als volksvertegenwoordigers hun werk moeten doen. Dit lijkt spreker een mooie kans om als volksvertegenwoordiger je werk te doen. Hij reageert op eerdere discussies tussen de collega's. Wat De Liberalen betreft zijn urgentie of noodzaak geen discussiepunten.

Mevrouw **Webbink** citeert de notulen van 9 september jl. waarin bij de wethouder staat: "Natuurlijk komt hij op zegt voor de belangen van de inwoners van Odijk. De actiegroep De Groene Driehoek heeft zich helaas teruggetrokken uit de participatie in Zeist."

De heer **Pouw** spreekt over een toezegging in de zin van een toezegging zoals deze wordt genoteerd op de LAT. Dat is dit niet.

De **voorzitter** stelt voor dat de wethouder straks een toezegging doet die dan geldt voor deze vergadering.

De heer **Pouw** herhaalt dat urgentie en noodzaak niet ter discussie staan.

Er wordt gezegd: "Jullie willen niks". Het tegendeel is waar. De Liberalen willen niet onnodig haast maken en daardoor de kwaliteit van de besluitvorming minder laten worden.

Hij reageert op amendement 2 en constateert dat P21 iets wil toevoegen aan de tekst zoals deze in het raadsvoorstel staat, terwijl amendement 1 zaken wil weghalen uit de beslispunten. Hoe kan van De Liberalen worden verwacht akkoord te gaan met een voorstel dat haaks staat op amendement 1 dat De Liberalen zelf hebben ingediend?

Mevrouw **Webbink** heeft amendement 2 ingediend, omdat dit motie 1 verwoordt. Het staat niet lijnrecht op wat De Liberalen willen. Zij begrijpt niet wat de heer Pouw zegt. Spreekster verwoordt het sterker. Als de heer Pouw daar niet blij mee is, zou hij specifiek moeten aangeven welke delen van amendement 2 hem niet aanstaan.

De heer **Pouw** voelt zich niet geroepen om in te gaan op amendement 2 en blijft bij amendement 1 en motie 1. Deze zijn zorgvuldig tot stand gekomen. Ieder woord dat er staat, is zorgvuldig gekozen en staat er niet voor de grap. Hij heeft er geen behoefte aan om een beter voorstel van iemand anders te krijgen.

Hij vraagt zich onderhand af hoe het kan dat heel veel intelligente mensen zo lang bij elkaar moeten zitten om alleen maar te kijken of het misschien handig is om eerst kaders op te stellen in plaats van naar een zoekgebied te kijken. Met welke bril gaat men naar een zoekgebied kijken? Waar wordt op gelet? Hij begrijpt niet waarom zo een intense discussie moet worden gevoerd over zo een simpele kwestie. Hij wil haast maken met de evaluatie, want dan kan worden doorgedaan met zonnevelden. Hij wil haast maken met het opstellen van kaders, want dan kan worden gekeken wat mogelijk is op het grondgebied van Bunnik.

Mevrouw **Verhoef** reageert op de inbreng van de heer Pouw in de eerste termijn. Er zijn noties gedaan die niet kloppen.

Het klopt niet dat aquathermie een groot potentieel heeft en een alternatief is voor Bunnik. In een eerdere bijeenkomst is al aangegeven dat het 100 tot 200 woningen kan verwarmen, dus dat is geen reëel alternatief voor zonnevelden of windenergie.

Wind op zee zou nu al goedkoper zijn dan wind op land.

De heer **Pouw** stelt dat het nu weer wordt geprobeerd, maar hij gaat er niet in mee. Hij heeft niets gezegd over aquathermie in Bunnik. Hij heeft een citaat van de heer Schoonman aangehaald. Dat is genuanceerd iets anders.

Mevrouw **Verhoef** meldt dat wind op zee zeker niet goedkoper is dan wind op land. Op de website waarnaar de heer Pouw verwees, staat ook dat de rijksoverheid enorme kabels aanlegt om de stroom van de zee naar het land te transporteren. Daardoor is wind op zee vele malen duurder dan wind op land.

De **voorzitter** constateert dat de heer Pouw weer wil interrumpen. Aan de orde is de RES. Woordvoerders kunnen elkaar blijven bestoken. Dat leidt weer tot een interruptie van de heer Pouw. Hij staat deze toe en vraagt mevrouw Verhoef dan haar betoog af te maken. Vervolgens krijgen de heer Van Gulik en mevrouw Toersen nog het woord.

De heer **Pouw** worden opnieuw woorden in de mond gelegd die hij niet heeft uitgesproken. Hij heeft een stukje voorgelezen van de website van de rijksoverheid. Wat is daar mis mee? Weet mevrouw Verhoef het beter dan de rijksoverheid?

Mevrouw **Verhoef** stelt dat de heer Pouw dan misschien de hele website had moeten voorlezen en niet dat ene stukje.

De heer Pouw wil liever een afgeslankte versie van de RES 1.0. Is het niet beter om juist een opgepluste versie van de RES 1.0 vast te stellen? Deze zomer is er een aantal ontwikkelingen geweest:

- De Europese Unie heeft de CO₂-reductie verhoogd naar 55%.
- In een IPCC-rapport wordt de urgentie van de klimaatverandering nog steviger benadrukt.
- Het elektriciteitsverbruik in de hele wereld neemt nog steeds toe.
- De recent aangestelde VVD-staatssecretaris heeft uitgesproken dat het belangrijk is om in de RES juist te overprogrammeren in plaats van te onderprogrammeren.

Spreekster is benieuwd hoe De Liberalen kijken naar deze vier argumenten om juist een hoger bod in de RES neer te leggen in plaats van een lager bod.

De heer Pouw zegt dat zelfvoorzienendheid een onzinnige bepaling is. In het coalitieakkoord is afgesproken: 'Bunnik klimaatneutraal'. Dat is een andere terminologie voor zelfvoorzienendheid. Vindt de heer Pouw het coalitieakkoord dan ook een onzinnige bepaling?

De heer **Pouw** leest voor uit het coalitieakkoord: "Bunnik wil klimaatneutraal zijn in 2040. Voor deze raadsperiode gaat Bunnik de uitdaging aan om duurzame opwek van 10% energiebesparing te realiseren. Voor duurzame opwek gaan we op zoek naar locaties binnen en buiten de gemeente, met participatie van inwoners." Daar loopt hij geen moment van weg. Dat vindt hij nog steeds heel belangrijk.

Het kan zijn dat men een hoger bod in Den Haag verkondigt, maar hij is in Bunnik en in Bunnik vindt men wat in het amendement en de motie staat.

De heer **Van Gulik** leest voor uit de Algemene Beschouwingen van mevrouw Hermans, de fractievoorzitter van de VVD, van 22 september jl.: "Ik zal er heel eerlijk over zijn: de VVD-fractie heeft daarin niet vooropgelopen de afgelopen jaren. De fractie wil het voortaan met het klimaat anders doen en staat open voor overleg." Inmiddels ziet de VVD het grote belang van het erkennen van het aanpakken van de klimaatproblemen. "Er is geen tijd te verliezen. De tijd van dralen is voorbij." Hij vraagt De Liberalen met wie hij nu eigenlijk spreekt: met wat binnenkort de VVD zal worden of met de D66-stroming? Van het VVD-smaldeel valt bijzonder weinig te verwachten, omdat zij kiezen voor de makkelijke verantwoordingsloze weg kiezen getuige uitspraken van meerdere VVD-bewindslieden en parlementariërs als: "we moeten wel kunnen blijven barbecueën" of "mijn neefje zeurt ook om een ijsje, maar dat wil niet zeggen dat hij zijn zin krijgt". Inderdaad: om de burger te behagen, moet men zijn kop in het zand steken. Hoe zit dat met de D66'ers? Die willen heel snel en heel ingrijpende maatregelen nemen om de klimaatverandering te stoppen. Twee weken geleden zei de D66-voorzitter dat de kracht waar mensen tegenop moeten boksen...

De heer **Hallo** vraagt hoe deze reeks van retorische vragen zich verhoudt tot het onderwerp dat vanavond wordt besproken. Het is een vraag naar de partijverhoudingen in Den Haag. Hij begrijpt het niet. Waarom is dit aan de orde?

De **voorzitter** vraagt de heer Van Gulik tot het onderwerp over te gaan.

De heer **Van Gulik** reageert dat het onderwerp alles te maken heeft met zijn betoog. De partij De Liberalen houdt op te bestaan na de verkiezingen. Er komt een RES in 2022. Hoe gaat het D66-smaldeel dan om met windenergie? Waarom omarmt het D66...

De **voorzitter** denkt dat dit een eindeloze weg is. Het schiet niets op als raadsleden elkaar zo bestoken. In Bunnik zijn vier fracties: De Liberalen, het CDA, Bunniks Belang en P21.

Mevrouw **Visser** vraagt om duidelijkheid als De Liberalen niet duidelijk zijn.

De heer **Van Gulik** heeft een vraag aan het CDA. De heer Pouw heeft uitdrukkelijk gezegd dat hij geen windmolens wil op Bunniks grondgebied. Het CDA ziet die mogelijkheden wel. Waarom wordt dan samen zo een amendement ingediend?

Mevrouw **Toersen** heeft een technische vraag over amendement 2. Klopt het dat amendement 2 wordt ingediend nadat amendement 1 is aangenomen?

Mevrouw **Webbink** heeft zich hierover gebogen met de griffier. Dit is een complexe kwestie. Beide amendementen amenderen hetzelfde besluit, maar ze zouden elkaar niet moeten tegenspreken. Daarom zijn de beslispunten opgenomen met streepjes in plaats van als beslispunten 4 en 5. Volgens de griffier wordt het meest verstrekkende amendement eerst in stemming gebracht. Zij veronderstelt dat dit amendement 1 is. Dan zouden de beslispunten 2 en 3 vervallen en is het vreemd als dan met amendement 2 de beslispunten 4 en 5 worden toegevoegd.

De **voorzitter** zal bij de besluitvorming de volgorde van de amendementen aangeven.

Mevrouw **Webbink** veronderstelt dat amendement 1 wordt aangenomen en dat daarna amendement 2 in stemming wordt gebracht. Als amendement 1 niet wordt aangenomen, zal P21 tegen amendement 2 stemmen.

Mevrouw **Toersen** vraagt wat maakt dat motie 1 niet volstaat. Een amendement is sterker, als de wethouder niet zou willen meewerken of aarzelingen heeft bij het uitvoeren van een motie. Zij heeft dat gevoel helemaal niet.

De heer **Pouw** vindt het vreemd dat P21 niets met motie 1 wil doen, aangezien P21 eerder dit jaar een vergelijkbare motie heeft ingediend.

Mevrouw **Webbink** vindt een amendement sterker, omdat dit dwingender is als de wethouder zich bedenkt en het is duidelijker richting de regio en de inwoners. De RES ligt voor. Er zijn veel vragen. Iedere fractie geeft aan dit niet uit te sluiten en dit te willen onderzoeken met lokale kaders. P21 is tevreden met het voorstel, maar de overige fracties willen een aanvullende stap zetten in het beoordelen van de zoekzones. In de RES is een bepaald proces gevolgd. Een aantal woordvoerders vindt dat niet volledig. Dan is het correct en passend om in de RES op te nemen dat een stap wordt toegevoegd en dat die resultaten worden meegenomen in de actualisatie onder punt 4. Dat is het juiste signaal van wat Bunnik wil gaan doen.

T Wethouder **Heijmerink** reageert op de opmerking van mevrouw Visser over de 53 ha en dat men alleen de volgorde der dingen wil wijzigen. Maar dat is ingewikkeld. In de RES staat een ambitie van 63 GWh als bijdrage van Bunnik aan het bod van 1,8 TWh. Hoe dat wordt gedaan, moet worden uitgezocht. Er wordt onderzoek gedaan. Het zonnenveldenbeleid wordt geëvalueerd. Dat is de volgorde der dingen. Men kan niet eerst het hoe uitzoeken en daarna de ambitie vaststellen. Het is een normale volgorde dat men in regionaal verband aangeeft wat de ambitie is. Hij zou dat graag bevestigd willen zien. Het is naar de regio toe belangrijk dat Bunnik uitstraalt voor 63 GWh te gaan.

Het college staat naast de inwoners van Odijk en van Bunnik. Dat is het uitgangspunt en daaraan zal zeker invulling worden gegeven. De grote zorg van de inwoners zal hij zeker krachtig overbrengen.

De heer **Pouw** vraagt of dit een toezegging is.

Wethouder **Heijmerink** bevestigt dat.

Richting de heer **Hallo** geeft hij aan dat het geen keuze is tussen niet doen en wel doen, maar amendement 1 zorgt voor vertraging en uitstel. De gemeente kan dat niet lijden. Waarom zou niet de stap worden gezet om op weg te gaan?

Energieneutraal is onderdeel van klimaatneutraal. In een raadsbijeenkomst is naar voren gebracht wat klimaatneutraal betekent voor de gemeente Bunnik.

Er is nooit gesproken over windcriteria. In het raadsvoorstel staat dat dat wordt gedaan.

T De heer **Pouw** haalt een uitspraak aan van een jurist betreffende het windmolenpark bij de Goyerbrug. Spreker had het over een uitspraak die betrof het windmolenpark van Eneco bij Houten-Oost. In beide gevallen zijn verschillende uitspraken gedaan door de rechter. Tijdens de RES-avond van 1 september jl. heeft een jurist aangegeven dat het Activiteitenbesluit/het landelijk windkader voor een of twee windmolens nog steeds geldig is. De uitspraak van de Raad van State dat een MER moet worden opgesteld geldt voor windparken van drie of meer windmolens. Dat geldt dan niet voor het Bunniks zoekgebied, want daar passen niet meer dan twee windmolens.

Hij is bereid een brief op poten te sturen naar Zeist met de zorgen van de inwoners van Odijk.

De heer **Hallo** vraagt of de wethouder weet dat er rechtszaken in voorbereiding zijn over kleinere windparken die niet zijn geraakt door de uitspraak van de Raad van State.

T Wethouder **Heijmerink** geeft aan dat daarin nog geen uitspraak is gedaan. Vooralsnog is het Activiteitenbesluit voor een of twee windmolens nog juridisch geldig.

De heer **Pouw** zegt dat niet onnodig haast moet worden gemaakt, maar dat moet juist wel worden gedaan om écht stappen te zetten in het oplossen van de klimaatverandering.

Er moet zeker haast worden gemaakt met de evaluatie en het windkader. De gemeente heeft

capaciteits- en inzetproblemen die hierbij een rol spelen.

Het college gaat bekijken hoe de intentie van de motie kan worden uitgevoerd. Hij stelt voor daar schriftelijk op terug te komen. Het idee is te starten met een startnotitie waarin de vervolgstappen worden weergegeven om te komen tot een lokaal windkader c.q. beleidsregels.

Mevrouw **Webbink** vraagt of amendement 2 beter uitvoerbaar is.

Wethouder **Heijmerink** kan in het vierde kwartaal met een startnotitie komen. Het is onmogelijk om in het vierde kwartaal een windkader voor te leggen. In dat opzicht is amendement 2 realistischer. Hij laat dit aan de raad.

De **voorzitter** wijst erop dat twee termijnen zijn gehouden. Er zijn met name retorische vragen aan elkaar gesteld. Hij wil overgaan tot een korte derde termijn, maar denkt dat dit weinig verandert aan de standpunten van de fracties.

Mevrouw **Visser** heeft behoefte aan een schorsing na de derde termijn.

Derde termijn

De heer **Hallo** stelt dat het al laat is en weet niet of een derde termijn iets toevoegt.

Mevrouw **Webbink** heeft in haar tweede termijn vragen gesteld die nog niet zijn beantwoord. Staan Bunniks Belang en De Liberalen nog steeds achter de ambitie 'Klimaatneutraal 2040' als daar richting 2030 een windmolen in thuishoort?

De heer **Hallo** heeft de vraag in positieve zin beantwoord. Bunniks Belang staat achter de ambitie zoals opgeschreven in het coalitieakkoord.

Hetzelfde geldt voor de heer **Pouw** die het heeft voorgelezen.

Mevrouw **Webbink** maakt hieruit op dat beiden zeggen: "Ja, wij staan nog steeds achter de ambitie om klimaatneutraal te zijn in 2040 als dat betekent dat richting 2030 zowel zon- als windenergie moet worden gerealiseerd op Bunniks grondgebied".

De heer **Pouw** staat volledig achter wat in het coalitieakkoord staat.

Mevrouw **Webbink** vindt dat storend, want volgens haar beantwoordt de heer Pouw haar vraag niet, of zij begrijpt het verkeerd. De kiezers en P21 als coalitiepartij hebben recht op een antwoord op de vraag.

Zij vraagt een reactie op amendement 2 dat zeer zorgvuldig is opgesteld, maar indien gewenst kunnen kleine wijzigingen worden doorgevoerd, zodat ermee kan worden ingestemd. Zij is zeer benieuwd naar wat men daarvan vindt en wat de inhoudelijke overwegingen daarbij zijn.

Zij vindt het spijtig en opmerkelijk dat de heer Pouw geen beter voorstel zou willen dan zijn eigen voorstel. De eigen partij en de kiezers worden tekortgedaan als men zich zo opstelt.

De heer **Hallo** heeft een aantal punten genoemd waar hij vragen en bedenkingen bij had. Hij heeft daar antwoord op gekregen van mevrouw Webbink. De conclusie daaruit is dat Bunniks Belang amendement 2 niet zal steunen.

De heer **Pouw** krijgt weer woorden in de mond gelegd. Hij heeft geen behoefte aan een beter voorstel, omdat zijn voorstel goed genoeg is. Hij heeft geen behoefte aan iemand die zegt een beter voorstel te hebben, omdat men dan aanneemt dat er niet over nagedacht is en dat de woorden niet zorgvuldig zijn gekozen.

Mevrouw **Webbink** vroeg om een inhoudelijke beargumentering en nodigt de heer Hallo daar nog steeds toe uit. Zij heeft inderdaad antwoord gegeven op de vragen, maar zou graag een toelichting willen op de conclusie.

De **voorzitter** dit gaat naar een vierde en vijfde termijn en dat wil hij écht niet. Als weer sprekers van andere fracties worden uitgedaagd, duurt het eindeloos.

Mevrouw **Webbink** vindt het lastig als in de eerste termijn geen antwoord wordt gegeven. Zij constateert dat men dat niet wil.

De **voorzitter** wijst op de gebruikelijke vergaderorde van twee termijnen. Men zit nu ver in een derde termijn. Er zijn veel interrupties gepleegd, veel vragen gesteld en veel antwoorden gegeven. Het is uitzonderlijk dat een derde termijn aan de orde is waarin ook nog allerlei vragen worden gesteld.

Mevrouw **Webbink** vraagt of zij nog vragen mag stellen.

De **voorzitter** weet niet of deze nog worden beantwoord.

Mevrouw **Webbink** stelt dat P21 eerder een dergelijke motie heeft voorgesteld en die steunden De Liberalen destijds niet. Nu zijn De Liberalen mede-indiener van motie 1. Kan dat worden toegelicht?

De heer **Pouw** komt terug op de inbreng van de portefeuillehouder op het voorstel om een brief op poten te sturen vanuit het gemeentebestuur van Bunnik aan het gemeentebestuur van Zeist. Is dat ook een toezegging?

Volgens de **voorzitter** was dat een toezegging.

Wethouder **Heijmerink** zal zowel mondeling als schriftelijk de zorgen overbrengen, om het signaal nog krachtiger te maken.

De heer **Pouw** heeft voorkeur voor het sturen van een brief op poten.

Met betrekking tot de tijdlijn en de startnotitie merkt hij op dat de langste wandeling begint met de eerste stap. Als een begin wordt gemaakt, is men in ieder geval van het startpunt af en komt het verder wel in orde.

De opmerkingen/insinuaties van de heer Van Gulik zijn niet opportuun. Hier zit de fractie van De Liberalen.

Hij vindt het opmerkelijk dat de portefeuillehouder zegt wel onnodige haast te hebben. De Liberalen hebben dat niet en stellen kwaliteit daarboven.

Amendement 2 staat haaks op amendement 1 en motie 1. Dat kan niet. Hij gaat geen inhoudelijke vragen over amendement 2 stellen, want hij heeft geen behoefte aan dat 'wij weten het beter'.

De Liberalen is mede-indiener van motie 1. Hij heeft een verklaring voorgelezen waarin de argumenten daarvoor helder staan. Hij kan mevrouw Webbink deze verklaring toesturen.

De **voorzitter** sluit de derde termijn en schorst de vergadering.

Schorsing van 23.47 uur 23.53 uur.

De **voorzitter** heropent de vergadering en sluit de beraadslagingen. Hij constateert dat geen hoofdelijke stemming gewenst is.

Hij gaat over tot de besluitvorming over amendement 1 en stelt vast dat dit wordt aangenomen met 10 stemmen voor (CDA, Bunniks Belang, De Liberalen) en 4 stemmen tegen (P21).

Hij gaat over tot de besluitvorming over amendement 2 en stelt vast dat dit wordt verworpen met 4 stemmen voor (P21) en 10 stemmen tegen (CDA, Bunniks Belang, De Liberalen).

Hij gaat over tot de stemming over het geamendeerde besluit en vraagt de raad te besluiten:

De Regionale Energie Strategie (RES) 1.0 vast te stellen, inclusief de bijlagen 1, 4, 5, 6, 7, 8, en 12 met die restrictie dat in deze documenten het zoekgebied voor wind in Bunnik wordt verwijderd en het genoemde plafond van 53 ha aan zonnevelden pas wordt besproken afhankelijk van de uitkomst van de evaluatie door de raad van het huidige zonneveldenbeleid.

Mevrouw **Webbink** steunt het college in het originele voorstel en de RES U16-aanpak. Zowel op het gebied van zon als van wind moet veel gebeuren. Daarbij moet ook in Bunnik worden gekeken. Met het amendement wordt alles uit het originele besluit gehaald en is 53 ha zonneveld niet meer gegarandeerd. Men gaat dan niet verder dan de eigen beleidskaders zon.

Het zoekgebied gaat eruit en er wordt niet gevraagd om windkaders en dit wordt niet opgenomen in de RES. P21 kan niet instemmen met het huidige besluit.

De **voorzitter** constateert dat het raadsvoorstel wordt aangenomen met 10 stemmen voor (CDA, Bunniks Belang, De Liberalen) en 4 stemmen tegen (P21). Hij gaat over tot stemming over motie 1.

Mevrouw **Webbink** is voor de geest van deze motie, aangezien P21 zelf iets dergelijks heeft ingediend. P21 stemt voor.

De **voorzitter** stelt vast dat motie 1 met algemene stemmen wordt aangenomen.

4. Sluiting

De **voorzitter** gaat over tot sluiting van de vergadering en dankt een ieder voor de inbreng. Van alle kanten is er oprechte passie voor dit onderwerp.

De volgende reguliere raadsvergadering is op donderdag 30 september a.s. Hij wenst allen een goede nacht en sluit de vergadering om 23.59 uur.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Bunnik d.d. 28 oktober 2021.

De griffier,

De voorzitter,

Mw. H. Khairouni

Dhr. R. van Bennekom